

T.C.
GAZİ ÜNİVERSİTESİ
EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
GÜZEL SANATLAR ANA BİLİM DALI
MÜZİK ÖĞRETMENLİĞİ BİLİM DALI

GABRİEL PARES'E AİT DÜZENLEMELERDEKİ ÇALGILAMA
TEKNİKLERİNİN İNCELENMESİ VE BU YAPIYA UYGUN OLARAK
BEETHOVEN'İN 9. SENFONİSİNİN BANDOYA UYARLANMASI

YÜKSEK LİSANS TEZİ

Hazırlayan
Adem ÖZTÜRK

Ankara
Haziran, 2010

T.C.
GAZİ ÜNİVERSİTESİ
EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
GÜZEL SANATLAR ANA BİLİM DALI
MÜZİK ÖĞRETMENLİĞİ BİLİM DALI

GABRİEL PARES'E AİT DÜZENLEMELERDEKİ ÇALGILAMA
TEKNİKLERİNİN İNCELENMESİ VE BU YAPIYA UYGUN OLARAK
BEETHOVEN'İN 9. SENFONİSİNİN BANDOYA UYARLANMASI

YÜKSEK LİSANS TEZİ

Hazırlayan
Adem ÖZTÜRK

Danışman
Yrd. Doç. Dr. GÜNAY AKGÜN

Ankara
Haziran, 2010

JÜRİ VE ENSTİTÜ ONAY SAYFASI

Adem ÖZTÜRK'ün “Gabriel PARES’e ait düzenlemelerdeki çalgılama tekniklerinin incelenmesi ve bu yapıya uygun olarak Beethoven’ın 9. Senfonisinin Bandoya uyarlanması” başlıklı tezi 17.06.2010 tarihinde, jürimiz tarafından Güzel Sanatlar Ana Bilim Dalı Müzik Öğretmenliği Bilim Dalında Yüksek Lisans Tezi olarak kabul edilmiştir.

<u>Adı Soyadı</u>	<u>İmza</u>
Üye : Doç. Dr. İsmet DOĞAN (Başkan)
Üye : Yrd. Doç. Dr. Mehmet ŞEREN.....
Üye Yrd. Doç. Dr. Günay AKGÜN (Danışman).....

TEŐEKKÜRLER

“Gabriel PARES’e ait düzenlemelerdeki çalgılama tekniklerinin incelenmesi ve bu yapıya uygun olarak Beethoven’ın 9. Senfonisinin Bandoya uyarlanması”adlı araştırmamın bütün aşamalarında iten destek ve yardımlarını gördüğüm danışmanım Yrd. Doç. Dr. Günay AKGÜN’e , tezin hazırlanmasında maddi ve manevi her türlü desteğini eksik etmeyen İlhan ÖZATEŐ’e, her türlü bilgi, ilgi ve kaynaklarını esirgemeyen, bilgisiyle ve müzik görüşüyle çalışmalarıma yön veren Yasin HANÖNÜ’ne, araştırmanın bilgisayar ortamında hazırlanmasında teknolojik yardımlarını esirgemeyen çok değerli arkadaşlarım Ahmet ALPASLAN’a, ve her aşamada manevi desteğini eksik etmeyen eşim Zeynep ÖZTÜRK ile oğlum Ozan ÖZTÜRK’e teőekkür ederim.

ÖZET

GABRIEL PARES'E AIT DÜZENLEMELERDEKİ ÇALGILAMA TEKNİKLERİNİN İNCELENMESİ VE BU YAPIYA UYGUN OLARAK BEETHOVEN'İN 9. SENFONİSİNİN BANDOYA UYARLANMASI

ÖZTÜRK, Adem

Yüksek lisans, Müzik Öğretmenliği Bilim Dalı
Tez Danışmanı: Yrd. Doç.Dr. GÜNAY AKGÜN
Haziran –2010, 106 sayfa

Bu çalışmanın amacı Armoni Orkestrası ve Fanfar Orkestrası için eser yazmak isteyen besteci adayları ile bestecilere çalgılama teknik ve yöntemleri hakkında bilgi vererek düzenleme konusunda dünyaca tanınan besteci Gabriel PARES'in düzenleme örneklerinin analizi ile bu alanda yapılacak yeni araştırmalara, ortaya çıkacak yeni eserlere bilimsel bir zemin hazırlamaktır.

Armoni Orkestrası ve Fanfar Orkestralarında kullanılan çalgıların teknik ve müzikal kullanım özelliklerine ait kaynaklar kolay ulaşılabilen kaynaklar olma özelliği taşımamaktadır. Bu sebeple bu çalışmanın kendisi böyle bir kaynak olması arzusu ile hazırlanmıştır.

Araştırmanın giriş bölümünde; Armoni Orkestrası ve Fanfar Orkestrası Çalgılarının tanımları, sıralanışları, teknik ve müzikal kullanım özellikleri detaylı bir şekilde ortaya konularak problem kısmı oluşturulmuştur.

Bu araştırma; Gabriel PARES'e ait düzenleme örneklerinin çalgılama tekniğine uygun olarak incelenmesi amacı ile mevcut olan bir durumu tanımlamaya ve açıklamaya çalışmaktadır. Bu nedenle araştırma modeli tarama modelinde olup betimsel bir nitelik taşımaktadır.

Araştırmanın bulgular ve yorum kısmı; Gabriel PARES'e ait düzenleme örneklerinin çalgılama tekniğine uygun olarak incelenmesi ve bu yapıya uygun örnek bir eser düzenleme olmak üzere iki basamakta gerçekleştirilmiştir.

ABSTRACT

STUDYING EXAMPLES OF BY GABRIEL PARES` ARRANGEMENTS ACCORDING TO INSTRUMENTATION TECHNIC AND ARRANGING AN EXAMPLE WORK APPROPRIATE TO THIS TECHNIC

ÖZTÜRK, Adem

Graduate Degree, Department of Music Teaching

Thesis Advisor: Yrd. Doç.Dr. GÜNAY AKGÜN

June –2010,106 page

The purpose of this study is; giving information and helpful tips about the instrumentation technics , analysis of arrangements by Gabriel Pares who is one of the most well known composers in his subject and creating a scientific basis for the new compositions and new studies.

There aren't enough reachable sources when it comes to the usage of instrumentation technics for "Armoni" and "Fanfar" Orchestras. This study itself is done for this particular purpose .

In the introduction of this study ; Problem section is created by the detailed exposition of the definition, the order and the characteristic musical usage of the instruments in the "Armoni" and "Fanfar" Orchestras.

This study tries to identify and explain an existing situation for the purpose of studying the instrumentation technic of examples of Gabriel Pares` arrangements.

The findings and interpretation section consists of two sub-sections which are ; studying examples of Gabriel Pares` arrangements according to instrumentation technic and arranging an example work.

İÇİNDEKİLER

JÜRİ ÜYELERİNİN İMZA SAYFASI.....	i
ÖN SÖZ	ii
ÖZET	iii
ABSTRACT.....	iv
İÇİNDEKİLER	v
1. GİRİŞ	1
Problem Cümlesi.....	4
Alt Problemler.....	4
Amaç	4
Önem.....	4
Varsayımlar.....	5
Sınırlılıklar	5
2. YÖNTEM	6
Araştırmanın Modeli.....	6
Evren ve Örneklem	6
Verilerin Toplanması	6
Verilerin Analizi	6
3. BULGULAR ve YORUM	7
4. SONUÇ ve ÖNERİLER	61
Sonuçlar	61
Öneriler	64
KAYNAKÇA.....	65
EKLER.....	68

GİRİŞ

1. PROBLEM

Tarih boyunca klasik müziğin bugünkü durumuna gelmesinde katkıları bulunan pek çok besteci, sayısız senfoni, opera ve daha pek çok formda eser bestelemiştir. Besteledikleri eserleri de senfonik bir yapı çerçevesinde işlemişlerdir. Senfonik orkestra, muhteviyatında üflemeli ve vurmali enstrümanları barındırsa da, temelde yaylı enstrümanlardan oluşmaktadır.

Bilinen senfoni orkestrası kuruluşları dışında, dünya üzerinde klasik çok sesli müziği temsil etmek için oluşturulmuş en önemli topluluklardan birisi de tamamı yürürken taşınabilecek üflemeli ve vurmali çalgılardan oluşan “Armoni Orkestrası ve Fanfar Orkestrası”dır. “Üflemeli ve vurmali çalgılardan oluşan ilk topluluklar 15. Yüzyılda Almanya’da görülmüştür. Sonraları Avrupa’nın diğer ülkelerine ve Amerika’ya yayılmış, 18. yüzyılda Avrupalıların o dönemde Türk müziği ile eşdeğer saydıkları mehter müziğinden de etkilenmiştir. Avrupalılar, tiz sesli zurnaların, çevgenlerin, zillerin ve en önemlisi köslerin yarattığı görkemli müzikten esinlenerek, Armoni Orkestrası ve Fanfar Orkestrasında vurmali çalgılara etkinlik kazandırmışlardır. Ayrıca üflemeli çalgıların teknik gelişmesi ve türlerinin çoğalması Armoni Orkestrası ve Fanfar Orkestrasına da yansımıştır” (Sözer, 1996:80).

Armoni Orkestrası ve Fanfar Orkestrasının Almanya’dan dünyaya yayılan serüveni içerisinde, “Bando”tanımlaması ile pek çok müzik topluluğu oluşmuştur. Bu topluluklar, bağlı olduğu kurum, kuruluş ve serbest oluşumların çatıları altında adlandırılmıştır. Okul Bandoları, Polis Bandoları, Askeri Bandolar, Belediye Bandoları bu oluşumlara verilebilecek sayısız örneklerin başlıcalarıdır. Bahsedilen bandolar içerisinde, gerek personel, gerek teknik destek açısından en zengin oluşumlar askeri kurumlarda kendini göstermektedir. “Ülkemizde 1826 yılında, Yeniçeri Ocağının kaldırılması ile “Armoni Orkestrası ve Fanfar Orkestrasının atası” diye tabir edebileceğimiz “mehter takımının” yerine, Avrupalı bandolar kurulmuştur. “Muzikai Humayün” oluşumu ile yayılmaya başlayan bando kültürünün en güzel örnekleri, pek çok kurum

tarafından oluşturulmuştur. Fakat bu oluşumların en iyi temsilcileri yine “askeri bandolar” olmuştur” (Gazimihal, 1951: 143).

Çalgı yapılarının günden güne gelişim göstermesi, üflemeli enstrümanların tınlarının yaylı çalgılar kadar yumuşak yapılandırılabilmesi, bandoların alışlagelmiş, disipline edilmiş tarzdeki müziğinin kalıplarını zorlamış ve her tür müziğin icra edilebilir hale gelmesini sağlamıştır. İlk olarak Amerika’ da yaşanan bu gelişme, zamanla tüm Avrupa’ya ve tüm dünyaya yayılmış, icracı sayısı olarak bir senfoni orkestrasına yakın icracısı bulunan ve çalabileceği bütün eserleri icra edebilecek seviyede olan günümüz senfonik bandolarının oluşmasını sağlamıştır. “Ülkemizde de pek çok örneği bulunan bu bandolar, içerisinde yaylı enstrüman barındırmayan, tamamını üflemeli ve vurmali çalgıların oluşturduğu, konser salonlarında bir senfoni orkestrasının çıkardığı tınıya çok yakın tınlar elde edebilir konuma erişmiştir” (Gazimihal, 1951:164).

Kadro ve enstrüman sayısı olarak farklılıklar gösteren askeri bandolar içerisinde, Senfoni Orkestrasını en iyi temsil edebilme kabiliyetine sahip bandolar; “Armoni Orkestrası ve Fanfar Orkestrası” (Pares, 1951:4) şeklinde tanımlanan bandolardır. Bu nedenle, araştırmaya konu edilen “Askeri bandolar” tanımını çerçevesinde “Armoni Orkestrası ve Fanfar Orkestrası” detaylı olarak incelenmiştir. Bandoların gelişen bu konsepti çerçevesinde, bandolar için yeteri kadar yeni beste yapılamaması yeni eser ihtiyacını meydana getirmektedir. Duyulan bu repertuar sıkıntısı, aslında senfoni orkestraları için yazılmış fakat aranjörler tarafından Armoni Orkestrasına uyarlaması yapılmış eserlerle giderilmektedir. Bu yüzden bandolar, senfoni orkestralarını ancak eserlerin bando orkestrasyonunun yapılmasıyla temsil edebilmektedirler. “Armoni Orkestrası ve Fanfar Orkestrası çalgılarının ergonomisine ve taşıma kolaylıklarına göre pek çok farklılık göstermesi, beraberinde pek çok tınıyı da getirmiştir. Yapı farklılıkları, çalgıların birbirinden çok ayrı tonlarda yapılmalarına sebebiyet vermiştir. Bu durum bandolar için yapılacak yeni orkestrasyonlar için kullanılan çalgıların teknik yapılarının ve müzik içerisindeki işlevsel uyumluluklarının çok iyi tanınması zorunluluğunu ortaya çıkarmıştır. Bu zorunluluk başka bir alan yaratmış, bu amaçla bilinen orkestrasyon yapısının

dışında Armoni Orkestrası ve Fanfar Orkestraları için yeni orkestrasyon ve çalgılama teknikleri çalışmaları geliştirilmiştir” (Gazimihal, 1951:152).

Türkiye’ de müzik okullarında verilen orkestrasyon eğitimi, yukarıda belirtilen nedenlerden dolayı Senfoni orkestraları için uyarlanmış literatürlerden oluşmaktadır. Armoni Orkestrası ve Fanfar Orkestrasına yönelik orkestrasyonlar oldukça azdır. “Orkestrasyon (çalgılama), karmaşık ve oldukça güç bir iştir. Bu nedenle kompozitörlerin veya aranjörlerin enstrümanların teknik özelliklerini bilmelerinin yanında, gerek kendi eserlerini gerek başka sanatçıların eserlerini orkestrasyon yaparken, verilmek istenen hissi en iyi şekilde ifade edebilmeleri gerekmektedir” (Pares, 1951:5).

Orkestrasyona başlanmadan önce bir partisonu oluşturan temel enstrümanların yapılarının, temel özelliklerinin ve özellikle orkestradaki rollerinin çok iyi bilinmesi gerekmektedir. Bando orkestrasyon sanatı ile ilgili ayrıntılı bilgilere sahip olmak, tam anlamıyla orkestrasyon yapabilmek anlamına gelmemektedir. Çünkü orkestrasyon; “bir çalgı topluluğu için müzik yazarken, tasarlanan yapıtı, tını farklarını, ses renklerini, yorumunu, armonisini ve anlatım özelliklerini göz önünde tutarak, çalgılar arasında paylaşırma sanatıdır” (Sözer, 1996:524). Tüm bunları gerçekleştirebilmek için, bando orkestrasyonunu ayrıntıları ile bilmek kadar uygulamış olmak da gereklidir.

Kişiden kişiye değişen armoni bilgisi ve kullanılan sazların farklılıkları sayesinde orkestracılık büyük bir değişim geçirmiştir. Besteci, kendi eserini orkestrasyon yaparken, duygu ve düşüncelerini de dahil ettiğinde, bilinen orkestrasyon kurallarını bile değiştirebilir (Pares, 1951: 2).

Asıl amaç, herhangi bir enstrümanın nerelerde ve nasıl kullanıldığını, birleşimlerinin nasıl oluşturulacağını, birbirinden çok ayrı karakterdeki enstrümanların, bir arada ve uyum içerisinde nasıl kullanılabileceğini göstermektir.

1.1. Problem Cümlesi

Gabriel PARES'e ait düzenleme örnekleri, çalgılama tekniğine uygun olarak incelendiğinde ne tür çalgılama özellikleri taşımaktadır?

1.2 Alt Problemler

1.2.1 Orkestra nedir. Çeşitleri ve genel özellikleri nelerdir?

1.2.2 Armoni orkestrasında kullanılan çalgıların özellikleri nelerdir?

1.2.3 Gabriel PARES'in Armoni Orkestra çalgılarındaki çalgılama teknikleri nelerdir?

1.2.4 Beethoven'ın 9. senfonisi çalgılama tekniğine göre nasıl çalgılanabilir?

1.3. Amaç

Bu araştırmanın amacı; çağımızın önemli bestecilerinden biri olan, çalgılama tekniklerini kendine özgü bir müzik dokusu içinde birleştirerek düzenleme anlayışına yeni renkler kazandıran, Armoni Orkestrası ve Fanfar Orkestralarında kullanılan çalgıların teknik ve müzikal kullanım özelliklerini en iyi ve en anlaşılır şekilde düzenlemelerine yansıtan Gabriel PARES'in eserlerini çözümlmek ve bu alanda ki yeni çalışmalara bilimsel nitelikte bir zemin oluşturmaktır.

1.4. Önem

Bu araştırma; Armoni Orkestrası ve Fanfar Orkestrası için eser yazmak isteyen besteci adayları ile bestecilere, çalgılama teknik ve yöntemleri hakkında bilgi vermesi, düzenleme konusunda dünyaca tanınan besteci Gabriel PARES'in düzenleme örneklerinin analizi ile bu alanda yapılacak yeni araştırmalara, ortaya çıkacak yeni eserlere ve düzenlemelere kaynak olması açısından önemlidir.

Armoni Orkestrası ve Fanfar Orkestralarında kullanılan çalgıların teknik ve müzikal kullanım özelliklerine ait kaynaklar kolay ulaşılabilen kaynaklar olma özelliği taşımamaktadır. Bu sebeple bu çalışma, daha sonraki araştırmalar için kaynak niteliği taşımaktadır.

Ayrıca bu araştırmanın; Armoni Orkestrası ve Fanfar Orkestrasına yönelik düzenlemelerin yapılması ve çalgılama teknikleri konusunun, müzik eğitim veren kurumlarımızda müfredat programına alınması amacına da katkıda bulunacağı düşünülmektedir.

1.5. Varsayımlar

Bu araştırma; şu temel varsayımlara dayanmaktadır.

- I. Seçilen araştırma yöntemi araştırmanın amacına, konusuna ve problem çözümüne uygundur.
- II. Araştırmanın örnekleme, evreni temsil eder niteliktedir.
- III. Veri toplamak için kullanılan araç ve teknikler, araştırma için gerekli verileri sağlayabilir niteliktedir.
- IV. Belirtilen Armoni ve Fanfar Orkestralarının tam kadro olduğu kabul edilmektedir.

1.6. Sınırlılıklar

Bu araştırma;

- I. Gabriel PARES'in ulaşılabilen müziksel kaynakları ile,
- II. Gabriel PARES'e ait beş adet çalgılama örnekleri ile,
- III. Gabriel PARES'e ait beş adet çalgılama örneklerinin çalgılama tekniğine uygun çözümlenmesi ile,
- IV. Gabriel PARES'in incelenen çalgılama örnekleri sonucunda, elde edilen veriler kullanılarak oluşturulan, örnek yapıda bir çalgılama ile sınırlıdır.

2. YÖNTEM

Bu bölümde, araştırmanın modeli, evreni ve örnekleme, araştırmada kullanılacak veri toplama araçları, veri toplama tekniği ve verilerin çözümlenmesinde yararlanılacak yöntemler açıklanmaktadır.

2.1. Araştırmanın Modeli

Bu araştırma da; Gabriel Pares'e ait düzenleme örnekleri, çalgılama tekniğine uygun olarak incelenerek, mevcut durum tanımlanmaya ve açıklanmaya çalışılmıştır. Bu nedenle araştırma örnek olay tarama modelinde olup betimsel bir nitelik taşımaktadır.

Tarama modeli, geçmişte ya da halen var olan bir durumu var olduğu şekliyle betimlemeyi amaçlayan araştırma yaklaşımıdır. Araştırmaya dahil olan birey ya da nesne, herhangi bir değiştirme çabası içinde bulunulmadan kendi ortamında tanımlanmaya çalışılır (Karasar, 1998, s.77).

2.2. Evren ve Örneklem

Araştırmanın evrenini, Gabriel PARES'e ait Çalgılama örnekleri oluşturmaktadır.

Araştırmanın örneklemini ise Gabriel PARES'e ait beş adet çalgılama örnekleri oluşturmaktadır.

2.3. Verilerin Toplanması

Araştırmada Gabriel PARES'in Armoni Orkestrası için yapmış olduğu çalgılama örneklerinden yararlanılmış, bunların içinden beş tanesi analiz edilerek incelenmiştir.

2.4. Verilerin Analizi

Gabriel PARES'in Armoni Orkestrası için yapmış olduğu çalgılama örnekleri, çalgılama teknikleri ile ilgili kaynaklardan ve konu ile ilgili bilimsel araştırmalardan yararlanılarak çözümlenmiş ve yorumlanmıştır.

3. BULGULAR ve YORUM

BİRİNCİ ALT PROBLEME AİT BULGULAR VE YORUMLAR

3.1. ORKESTRA

Hector Berlioz, orkestrayı şu şekilde tanımlar:

“Orkestra, aynı zamanda veya birbiri ardınca çeşitli karakterlerde ses yığınları içtiren büyük bir saza benzetilebilir. Onun kudreti, modern müziğin icra vasıtalarının bütünü veya bir bölümünün iyi yada kötü şekilde seçilmeleriyle yine bu vasıtaların akustik şartlara uygun veya uygun olmayan bir tarzda kullanılmalarına göre, azametli yada sönük olabilir” (Berlioz 1933:2).

Saz toplulukları “orkestra” adıyla üç çeşittir:

1. Senfoni Orkestrası
2. Armoni Orkestrası
3. Fanfar Orkestrası (Pares 1950:4)

3.1.1 SENFONİ ORKESTRASI

Senfoni Orkestrasının kuruluşu şu şekildedir:

Yaylı Sazlar

Tahta ve Kamışlı Sazlar

Bakır Sazlar

Vurmalı Sazlar

Bu şekilde kurulmuş bir orkestra sazlarını şu şekilde sıralayabiliriz.

Do tonunda Küçük ve Büyük Flütler

Obualar ve Fa tonunda Korangle

Si b. veya La tonunda Klarnetler

Si b. tonunda Bas Klarnet

Bason ve Kontrbason (Fagot ve Kontrfagot)

Fa tonunda Kornolar

Si b. tonunda Trompetler
 Do tonunda Trombonlar ve Fa tonunda Bas Trombon
 Si b. tonunda Kontrbas Sakshorn
 Harp

Kemanlar
 Altolar
 Viyolonseller
 Yaylı Kontrbaslar

Otomatik olarak akort edilebilen Timpaniler, Trampet, Davul, Ziller,Glokenşpil, Triangle, Bask Tamburu, Kastenyet, Tam tam vs (Korsakov 1912:12).

3.1.2. ARMONİ ORKESTRASI

Armoni Orkestrası tahta nefesli, kamışlı, bakır nefesli ve vurmali sazlar olmak üzere 4 grupta toplanabilir. Fakat kimi Armoni orkestralarında Yaylı Kontrbas kullanıldığı da görülmektedir.

Bu şekilde kurulmuş bir Armoni Orkestrası sazlarını şu şekilde sıralayabiliriz.

Do tonunda Küçük Flütler
 Do tonunda Büyük Flütler
 Obualar ve Fa tonunda Korangle
 Bassonlar (Fagotlar)
 Mi b. tonunda Küçük Klarnetler
 Si b. tonunda Klarnetler
 Si b. tonunda Bas Klarnetler
 Si b. tonunda Soprano Saksofonlar
 Mi b. tonunda Alto Saksofonlar
 Si b. tonunda Tenor Saksofonlar
 Mi b. tonunda Bariton Saksofonlar
 Si b. tonunda Bas Saksofonlar
 Si b. tonunda Trompetler

Si b. tonunda Kornetler
 Fa veya Si b tonunda Kornolar
 Do tonunda Trombonlar
 Si b. tonunda Büğlüler
 Si b. tonunda Baritonlar
 Si b. tonunda Küçük Baslar
 Mi b. tonunda Kontrbaslar
 Si b. tonunda Kontrbaslar

Otomatik olarak akort edilen Timballer, Trampet, Davul, Ziller, Triangle, Kastanyet vs (Çalışır 1969:9).

3.1.3. FANFAR ORKESTRASI

Fanfar orkestrası tamamen bakır sazlardan teşkil edilmiştir, fakat kimi zaman Fanfar orkestrasına Saksofonların dahil edildiği de görülmüştür. Bu orkestrayı teşkil eden sazları da şöyle sıralayabiliriz.

Si b. tonunda Soprano Saksofonlar
 Mi b. tonunda Alto Saksofonlar
 Si b. tonunda Tenor Saksofonlar
 Mi b. tonunda Bariton Saksofonlar
 Si b. tonunda Trompetler
 Si b. tonunda Kornetler
 Fa veya Si b tonunda Kornolar
 Do ve Fa tonunda Trombonlar
 Si b. tonunda Büğlüler
 Si b. tonunda Baritonlar
 Si b. tonunda Küçük Baslar
 Mi b. tonunda Kontrbaslar
 Si b. tonunda Kontrbaslar
 Timballer, Davul, Trampet, Ziller, Kastanyet vs (Pares 1951:6).

SENFONİ ORKESTRASI ÇALGILARININ ARMONİDEKİ KARŞILIĞI

Birinci kemanlar.....	Mi b Küçük Klarnetler, Si b Solo ve Si b birinci klarnetler.
İkinci kemanlar.....	İkinci ve üçüncü Si b. Klarnetler mi b. Alto Saksofonlar
Viyolonseller.....	Bas Klarnetler, Si b Tenor ve Mi b Bariton Saksofonlar ve Bas Saksofonlar
Viyolalar.....	Mi b. Alto Saksofonlar, Si b Tenor Saksofonlar ve bazen Bas Klarnetler ve Mi b. Bariton Saksofonlar
Yaylı Kontrbaslar.....	Mi b. ve Si b. Kontrbas Sakshornlar, Yaylı Kontrbaslar, Si b Bas Saksofon ve bazen Bas Saksofonlar
Do Küçük Flüt.....	Re b veya Do Küçük Flüt
Büyük Flütler.....	Bazen Mi b. Klarnetle takviye edilmek üzere yine Büyük Flütler
Obualar.....	Bazen Mi b. Klarnetlerle Takviye edilmek üzere yine Obualar (çok nadir olmak ve her partide ancak bir saz çalmak şartı ile Kornetler veya Trompetler)
Korangle.....	Korangle(bulunamadığı takdirde Mi b. Alto Saksofon)
Basonlar(Fagotlar).....	Bazen Si b. Bariton Sakshornlarla takviye edilmek üzere yine Bassonlar (çok nadir olarak “pp” nuansta çalmak üzere 2 sürgülü Trombon ya da Bariton yada Bas Sakshornlar)

Klarnetler Si b. Büğlü, ince notalarda Mi b.Klarnetler, icra kabiliyeti gerektiren geçişlerde alto saksofonlar, diğ er bir durum almamaları gerektiren durumlarda Si b. klarnetler.

Trompetler..... Yine Trompetler veya Kornetler

Kornolar..... Ufak değ iş ikliklerle Kornolar (sololar yada duyulması gerektiren Korno partileri, her partide iki icracı ç alacak şekilde yalnız iki parti halinde yazılmalıdır. Kornolar bulunmadığı takdirde sürgülü Trombonlar , Büğlü veya Kornetler, Korno yerine kullanılabilir.

Trombonlar..... Bason ve Kornolar için yazıldığı şekilde,ufak değ iş ikliklerle yine Trombonlar

Tubalar..... Bas Trombonlar

Vurmalılar..... Aynı roldeki sazlar (Pares 1951:8).

İKİNCİ ALT PROBLEME AİT BULGULAR VE YORUMLAR

3.2 ARMONİ ORKESTRASI GRUPLARI

Normal armoni kuruluşlarında yer alan enstrümanlar, Gabriel Pares' in kitabından edinilen bilgilere göre kendi aralarındaki yakın benzerliklere göre başlıca 5 gruba ayrılmaktadır.

3.3.1. YANDAN AĞIZLI VE ÇİFT KAMIŞLI ENSTRÜMANLAR

Küçük flüt (Piccolo)

Büyük flüt

Obua

Korangle

Fagot (Basson)

3.3.2. TAHTA VE TEK KAMIŞLI ENSTRÜMANLAR

Mi b. Küçük klarnet

Si b. Solo Klarnet

Si b. Birinci ve İkinci Klarnetler

Si b. Bas Klarnet

Mi b. Alto saksofon

Si b. Tenor saksofon

Mi b. Bariton Saksofon

Si b. Bas Saksofon

3.3.3. PARLAK SESLİ BAKIR ENSTRÜMANLAR

Si b. Trompetler

Si b. Kornetler

Fa - Si b Kornolar

Trombonlar

3.3.4. HAFİF VE YUMUŞAK TONLU BAKIR ENSTRÜMANLAR

Si b. Büğlüler (Fülgelhorn)

Si b. Altolar

Si b. Baritonlar

Si b. Büyük bas ve kontrbas

Yaylı Kontrbaslar

3.3.5. VURMALI ENSTRÜMANLAR

Timpani

Tramper

Davul

Zil

Triangel

Kastanyet vs.

Bu grupların her biri başlı başına da kullanılabilir:

Birinci grup : Hafif, ince ve manalı melodiler için,

İkinci grup : Yine hafif ve ince melodileri, kapalı ve karanlık hisleri elde etmek için,

Üçüncü grup : Enerjik desenler için,

Dördüncü grup : Enerjik beraberlikler için, tatlı olduğu kadar sert sunumlar, ağır hareketler ve koraller için kullanılabilir.

Yine bu grupların sazları ile gruplar arasında değişik kombinasyonlara da gidilebilir. Her gruptan bir saz, bir grup veya bir grubun birkaç sazı ile beraber kullanılabilir. Bunun gibi daha pek çok şekiller de elde etmek mümkündür. Biraz daha düşünülecek olursa görülür ki bu imkanlar sonsuzdur. Tamamen bestecinin yaratıcı zekasıyla eş zamanlıdır.

Bu 5 grubu oluşturan enstrümanlar ayrı ayrı tonlarda imal edilmişlerdir. Enstrümanların La notaları diyapazonun La notasına eşit olan bütün sazlara “do sazlara” ve eşit olmayanlara da “transpozitör sazlara” adı verilir (Pares 1950:24).

Yani diyapazona göre;

Do notası Mi b’ e eşit olduğu için Mi b

Do notası Si b’ e eşit olduğu için Si b

Do notası Fa’ ya eşit olduğu için Fa saz ismini alırlar. O halde, Büyük Flütler, Obualar, Fagotlar, Trombonlar “ do sazlara” olup diğer sazlara “transpozitör sazlardır”. (Pares 1950:24).

3.3 ARMONİ ORKESTRASI SES GENİŞLİĞİ

Armoni orkestrasının ses genişliği, Si b. Kontrbas Sakshornun en kalın Fa diyezinden, Do Küçük Flütün en ince Do sesine kadardır. Bütün kromatik derecelerde 6/5 oktavdır.

Şekil 1 Armoni Orkestrası Ses Genişliği (Pares)

3.4 PARTİSYON

Partisyon, Pares (1950)' e göre bir bakışta okunabilecek bir surette ve ayrı ayrı portelerle yazılmış alt alta yazılmış olan orkestra partilerinin bir aradaki topluluğudur. Orkestra şefi eseri bu partisyonlar sayesinde takip eder. Bilinen en eski partisyonlar C.de Rore'un 1577' de yayımlanan madrigalleridir. Bugünkü partisyonların ilk örneklerini ise, Haydn ve Mozart'ın orkestra müziğine kazandırdıkları ses zenginliği sonucu, orkestradaki çalgı sayısının ve türlerinin kesin biçimini almasından sonra görülmeye başlanmıştır. (Sözer 1996:539).

Armoni orkestralarının partisyonunda en çok kullanılan partisyon şekli aşağıda verilmiştir:

Küçük flüt.....yalnız bir parti üzerine yazılır.

Büyük flütler..... aynı porte üzerine iki parti halinde yazılır.

Obualar..... aynı porte üzerine iki parti halinde yazılır.

Korangle..... partisi Obualarla beraber yürüyor ise, başlı başına bir porte üzerine, Korangle çaldığı zamanlar Obua hareketsiz ise aynı partiye yazılır.

Bassonlar..... aynı parti üzerine iki parti halinde yazılır.

Mi b. Küçük Klarnetler..... aynı parti üzerine iki parti halinde yazılır.

Si b. Solo Klarnetler..... yalnız bir porte üzerine yazılır.

Si b. Klarnetler..... başlı başına birer porte üzerine yazılırsa da bazen partiler bölünür.

Bas Klarnetler..... yalnız bir porte üzerine yazılır.

Si b. Sop. Saksofon..... yalnız bir porte üzerine yazılır.

Mi b. Alto Saksofon..... yalnız bir porte üzerine yazılır.

Si b. Ten. Saksofon..... yalnız bir porte üzerine yazılır.

Mi b. Bar. Saksofon..... yalnız bir porte üzerine yazılır.

Si b. Bas Saksofon..... yalnız bir porte üzerine yazılır.

Trompetler..... bir porte üzerine iki parti halinde, yazılır.

Kornetler..... bir porte üzerine iki parti halinde yazılır.

Kornolar..... 1 ve 2 nci Kornolar bir porteye, 3 ve 4 üncü Kornolar diğer porteye yazılır. Bazen bir porteye iki parti halinde yazıldığında bu partiler, yalnız birinci ve ikinci olarak ikişer icracı tarafından çalınır.

Trombonlar..... 1 ve 2 nciler bir porteye 3 ve 4 üncüler bir porteye yazmak gerekir.

Bas Trombon..... özel bir sebep için kullanılacaksa, 4 üncü Trombonu bir porteye , Bas Trombonu da diğer bir porteye yazmak gerekir.

Büglüler..... aynı partiye iki parti halinde yazılır.

Mi b. Altolar..... yalnız iki partisi mevcut ise bir parti üzerine, 3 parti olursa 1 nci başlı başına bir porteye diğer iki parti ikinci porteye, 4 parti olursa 2 şer parti halinde iki porteye yazılır.

Baritonlar..... aynı partiye iki parti halinde yazılır.

Si b. Baslar..... solosu varsa başlı başına bir porte üzerine, diğer 1 ve 2 parti başka bir porteye, solo yoksa bir porteye iki parti halinde yazılır.

Mi b. Kontrbaslar..... bir porte üzerine yazılır.

Si b. Kontrbaslar..... bir porte üzerine yazılır.

Yaylı Kontrbaslar..... bir porte üzerine yazılır.

Timpani..... bir parti halinde yazılır.

Trampet..... bir parti hainde yazılır.

Bateri ve aksesuarları..... bir bütün şeklinde bir porte üzerine yazmak gerekir.

Davul ve Ziller..... bir parti halinde, davul notalarının çizgileri aşağı diğerlerinin yukarı doğru olacak şekilde yazılır.

Yukarıda verilen örneğe göre bir partiyon örneği Şekil-2 deki gibidir.

Armoni Partisyonu

Piccolo

Flute

Oboe

Korangle

Clarinet in Bb

Clarinet in Bb Solo

Clarinet in Bb-1

Clarinet in Bb-2

Bass Clarinet

Soprano Sax.

Alto Sax.

Tenor Sax.

Baritone Sax.

Bassoon

Horn in F 1-2

Horn in F 3-4

Trumpet in Bb 1-2

Cornet 1-2

Flugelhorn 1-2

Trombone 1-2

Trombone 3-4

Baritone

Euphonium

Tuba

Bass Tuba

Timpani

Snare Drum

Cymbals

Şekil 2 Örnek Partisyon (Pares)

ÜÇÜNCÜ ALT PROBLEME AİT BULGULAR VE YORUMLAR

3.5 ENSTRÜMAN BİLGİSİ

Önceki bölümde ifade edildiği gibi çalgılar 5 ana grupta toplanmıştır. Enstrüman bilgisi kısmında sazlar hakkında detaylı bilgi verilerek bir orkestrasyonda dikkat edilmesi gereken teknikler sunulacaktır. Çalgıların yukarıda belirtilen ilk grubu, yandan üflenen sazlar ve çift kamışlı sazlar olmak üzere ayrı iki başlık altında toplanmıştır. Yandan üflenen sazlar bölümünde:

Küçük ve Büyük Flütler gibi yandan üflenen sazlar, Obua, Bason, Korangle gibi çift kamışlı sazlar yer almaktadır.

3.6.1. YANDAN ÜFLENEN SAZLAR (FLÜTLER)

Flüt ailesi, Flüt ya da Do Büyük Flüt ve Do veya Re b. Küçük flüt (Piccolo) den ibarettir.

3.6.1.1. DO BÜYÜK FLÜT

Fransızca : Grande Flute

İtalyanca : Flauto

Almanca : Flöte

İngilizce : Flute

Önceleri abanoz veya gül ağacından yapılan Flüt, Boehm sistemi ile bugünkü şekline kavuşmuştur. Tonu Do tonundadır. Yani kendi La sesi, diyapazonun verdiği La sesine eşittir. Bundan dolayı notası, “ikinci çizgi sol anahtarı” ile yazılır (Çalışır 1969:13).

Ses dizisi genişliği aşağıdaki gibidir:

Şekil 3 Flüt Ses Genişliği (Korsakov)

İnce bölümün son iki sesi “p” ya da “pp” nüansına uygun gelmediğinden ve çıkarılması oldukça güç olduğundan ancak “ff” nüansında yazılmalıdır. Armoni orkestralarında Flütler genellikle az sayıdadırlar. En çok kullanılan şekli bir küçük ve iki Büyük Flüt şeklindedir. Ayrıca Küçük Flüt çalan icracılar partinin uygun olduğu yerlerde büyük flüt çalarak esere katkı sağlayabilirler.

Flütler orkestranın en çok hız kabiliyetine sahip olan enstrümanlardır. Bu nedenle bütün kromatik veya diyatonik notaları, bağlı, dilli, çift dilli ve tremola şeklinde çalabilirler. Büyük Flüt kendi ses dizisinin orta bölümünde tatlı, ince bölümünde dokunaklı ve biraz kulak tırmalayıcı, kalın bölümde de oldukça karakteristiktir. Bu tınlamaları sebebi ile armoni orkestralarında çok kullanışlıdır. Kullanım şekilleri Pares tarafından şöyle sıralanır:

Flütün ses dizisinin en kullanışlı bölümü orta bölümdür. Bu bölümde Flüte, mümkün olduğu kadar az sayıda saz eşlenir. Hatta mümkün ise solo çaldırılır.

İnce bölümde, Mi b. Küçük Klarnetler’ in yanında veya Klarnetler melodiyi ünison olarak çiftlediğinde genellikle “ f ” nüansta nota yazılır. Büyük Flütün ince seslerde kulak tırmalayan tınısını yumuşatmak için Obua veya Klarnet gibi kamışlı bir çalgının Flütün çaldığı melodiyi bir oktav alttan çalması işe yaracaktır.

Flütün kalın bölümünün sesi biraz kuvvetsiz fakat çok ifadelidir. Bu bölümde Flüt diğer enstrümanlar ile boğulmamalıdır. Mümkün ise yine solo kullanılır.

Kimi dinleyici Flüt çaldığı zaman, Flüte yazılan notayı sanki bir oktav altından duyuyormuş gibi hisseder. Bu nedenle “soprano” veya “mezzosoprano” melodiler çaldırılmak istendiğinde bir oktav yukarıdan yazılması gerekmektedir.

Flütler genelde orkestralarda ünison olarak kullanılır. Fakat Küçük Flütle birlikte eşdeğer tınıyı elde etmek isteyen bir besteci Flütü Küçük Flüte göre bir oktav yukarıdan yazar.

Kimi zaman Flütün kalın bölümünde, “pp” nüansda küçük Klarnetlerle eşlik yaptırılabilir.

Solo Flütte, çok sık tekrarlanmış temalar üzerinde, işlemler, varyasyonlar ve bundan başka “puandorglarda” “kadans” bırakılabilir. Bu halde Flüt partisi melodinin üzerinden olur.

Flütler kimi zaman eşlik vazifesi de üstlenirler. Fakat bu eşlik genellikle iki Obua veya iki küçük Klarnetle çiftlemelerle yapılır. Bu birleşim oldukça mükemmeldir. Ama asıl mükemmel birleşimi Si b. Büglü ile olan birleşimidir.

Bir veya iki oktav üstten çalan bir Büyük Flütün, Basson’ la yaptığı birleşim oldukça verimlidir. Bason yerine Si b. Bariton da aynı neticeyi vermektedir. Yine aynı tarz Korangle, Alto Saksofon ve Korno içinde kullanılabilir. Sonuç olarak Büyük Flütler, Obualar, Küçük Klarnetler, bu sazlarla Korangle, olmasa da yine aynı sazlarla Küçük Flüt birleşimleri mükemmeldir.

3.6.1.2. DO KÜÇÜK FLÜT (PICCOLO)

İtalyanca : Flauto Piccolo, Ottavino

Almanca : Klein Flöte, Pikelflöte

İspanyolca : Flautin

İngilizce : Piccolo

Küçük Flütün tutuş, çalış durumu ve aranan özellikleri Büyük Flüt gibidir. Bu çalgı yapılışı bakımından büyük flütle aynı özellikleri taşır. Yalnız perde delikleri daha küçüktür (Çalşır 1969:12). Büyük Flüte göre bir oktav ince olan bu saz, aşağıdaki ses dizisi genişliğine sahiptir.

Şekil 4 Piccolo Ses Genişliği (Korsakov)

Notası “ ikinci çizgi sol anahtarı” ile yazılır. Yazıldığından bir oktav aşağıdan duyulur.

Do Küçük Fülüt notası

Duyuluşu

Orkestrasyondaki kullanım şekillerini Pares (1951) şöyle sıralamıştır:

Topluluklarda Küçük Flüt genellikle melodiyi yukarı oktavdan katlamak için görevlendirilmiştir. Armoni orkestralarına çok parlak sesi ile yardım eder. Bir fırtına hissi verilmek istendiğinde kasırganın kulak tırmalayan ısıklarını ifade etmek için kullanılabilir. Sert ve ince sesleri taklit etmekte diğer sazlardan daha kabiliyetlidir.

Armoni orkestralarında sesin şiddetli olması sebebi ile iki Küçük Flüt ünison olarak kullanılabilir.

Seri nota çalabilme kabiliyeti nedeni ile bu enstrümana çeşitli sololar,işlemeler, melodi hatları, kromatik veya diyatonik süratli geçişler ve önceden işitilmiş bir melodinin üzerinde hafif desenleri işleme görevi verilebilir.

Vurularak çalınan enstrümanlarla birleştiğinde askeri bir havaya bürünmeye yardımcı olur.

Kimi zaman aranjörün veya bestecinin isteğine göre Si b. Klarnetlerle birlikte yada solo Obua'nın bir oktav yukarisından çalarak eşlikçilik yapar.

Beşinci grup enstrümanlarla birleştirildiğinde Arap, Hint ve Latin müziklerinde sıkça kullanılır.

Sonuç itibari ile bu enstrümanı bir eser boyunca kullanmak doğru değildir. Bu tarz bir kullanım gereksiz kalabalık ve gürültü oluşturacaktır. Ayrıca sürekli Küçük Flüte görev verilmemesi sayesinde Küçük Flüt icracıları çalmadıkları zamanlarda Büyük Flüt çalarak orkestraya katkı sağlarlar.

3.6.2. ÇİFT KAMIŞLI SAZLAR

Bu aile Obua, Korangle, Basson dan oluşturmaktadır. Obua genelde armonilerde kullanılmaktadır. Korangle istenilen özel bir etki için nadiren ve ancak faydalı olduğu yerlerde solo olarak kullanılır. Büyük armoni orkestralarında Bason da vardır. Bu sazların seslerinin zayıflığına rağmen kullanım şekilleri Armoni orkestralarını zenginleştirmektedir.

3.6.2.1. OBUA

İtalyanca : Oboe – Cem’i Oboi

Almanca : Hoboe

İspanyolca : Chrimia

İngilizce : Hautboy - Oboe

Obua, kalın Si b. den başlamak ve ince Fa’ ya kadar devam etmek üzere, iki buçuk oktavlık ses dizisi genişliğine sahiptir. Notası “ikinci çizgi sol anahtarı” ile yazılır ve sesi sopranoya denk gelir.

Obuanın tonu Do’dur. Ses genişliği aşağıdaki gibidir:

Şekil 5 Obua Ses Genişliği (Korsakov)

Obua serbest olarak, orta bölüm ve kalın bölümün son üç sesi içinde serbestçe kullanılır. Bununla beraber kaslın sesleri ve ince bölümden de, armonide yararlanılır.

Genelde Küçük Flüt ve Mi b Küçük Klarnet gibi ince sazların yardımcısı olarak kullanılabilir (Piston 1955: 151).

Obua' nın Armoni orkestralarındaki kullanım şekilleri Pares (1951)' e göre şöyledir:

Obua “tutti” de her tonda çalabilme kabiliyetine sahipse de, besteci bu sazi, sololarda 3 “diyez” ve üç “bemol” den dışarı çıkarmaz.

Obua ile az çabuklukta notalar kullanılmalıdır. Bu nedenle Obua'ya hızlı notalar yazılırsa bunlar ancak Flüt ve Klarnetin eşliğindedir.

Obuanın ses dizisi genişliğinde orta bölümün tınlayışı saf, dokunaklı ve berrak, ince bölümü ise kulak tırmalayıcıdır. Kalın bölüm, ancak hususi bir maksatla veya Gayda taklitlerinde pek ender olarak açıkta kullanılır. Bu bölüm,Flütün, Mi b. Klarnetlerin, Büyük Klarnetlerin, Kornolar ve Bassonların kalın sesleri ile birleştirildiği zaman dramatik bir his verir.

Orta ve ince bölüm, pastoral neşeyi mükemmel tasvir eder.

Obua solist olarak çok fazla kullanılmaz. Solist gibi duyulan, cılız sesli ve çok ağır hareketli melodiler ona pek uygun gelmez. Fakat aynı uzunluktaki melodiler, sakin bir enstrümanla ve biraz hareketli olarak bu saza yazılır.

Solo Obua, herhangi olursa olsun, Solo Büyük ve Küçük Klarnet,Solo Saksofon, Alto, Solo Bason, Solo Korno, Solo Kornet, ya da Büğlü ile birleşir.

Obualar ünison olarak veya ayrı ayrı iki parti halinde eşlik de eder. Bu durum kimi zaman Flütler yada kamışlı sazlara ve bazen de, Trompet veya Kornetle katlanır.

İkiden fazla partilerde Obualar, Küçük Klarnetler, Saksofonlar,Kornolar, Büğlüler, Kornetler v.s. ile birleşmişlerdir. Obualar kamışlı sazlar,Sakshornlar, Kornet ve Kornoların “tuttisinde” takviye edilmiştir.

Küçük Flütler ve vürmalı enstrümanlarla çalınan Obua, egzotik his vermek için oldukça uygundur.

Koranglenin sesi gibi olmasa da Koranglenin olmadığı yerlerde yerine kullanılabilir. Öyle zamanlarda Koranglenin bir oktav yukarisından değil yazıldığı notası ile ünison çaldırılır.Genel itibari ile Obualar Senfoni orkestralarındaki görevlerinin aynısını Armoni Orkestralarında da sürdürürler. Sadece Senfonilerde Obuaları çalan icracı sayısı bir kişi iken, Armoni orkestralarında bunun yerini mutlaka iki kişi alır.

3.6.2.2. KORANGLE

Fransızca : Cor Anglais

İtalyanca : Corno Inglese

Almanca : Englisches Horn

İspanyolca : Corno Inglese

İngilizce : English Horn

Ses dizisi genişliği, çalınış şekli ve mekanizma yapılışı aynen Obuadaki gibidir. Notası “ikinci çizgi sol anahtarı” ile yazılır. Korangle Fa tonundan imal edilir. Sesi “kontraltoya” eşittir. Duyuluşu Obuadan bir beşli aşağıdandır. Do bir enstrümanla çalınması gerektiğinde, “ikinci çizgi do anahtarı” kullanılır.Ses dizisi genişliği aynen Obuadaki gibi olduğundan bu bölümde notasal örnek verilmemiştir. Fakat ince bölüm hiç kullanılmamaktadır.

Koranglenin notası

Duyuluşu

Kullanım şekilleri Pares (1951)' e göre şöyledir:

Besteci için çok çekici olmakla beraber, Armoni orkestralarında,armoni orkestralarında nadiren ve ancak belirli etkiler bakımından çok gerekli olan yerlerde kullanılır.

Her orkestrada Korangle sanatçısı olmayacağı düşünülürse, Obuaya Korangle partisi yazılır.

Kalın seslerinin her ne kadar boğuk ve melankolik bir tınısı varsa da,diğer sazlara, özellikle birinci grup sazları ile birleşimi oldukça yerindedir.Genellikle eşliksiz olarak kullanılır.

Solo Flüt ile diyalogları genellikle olağanüstü olur.

Korangle için genellikle diyezli tonlardan çok bemollü tonlar yazılır.

Korangleyi, armonide, senfonin solo viyolonselinde kullanmak oldukça mantıklıdır ki bu görev için Korangleden daha uygun bir enstrüman yoktur.

3.6.2.3. BASSON (FAGOT)

Fransızca : Basson

İtalyanca : Fagotto

Almanca : Fagot

İspanyolca : Fagot

İngilizce : Basson

Bassonun, kalın Si b. den, “ikinci çizgi sol anahtarı” ile beşinci çizgi üzerindeki Fa ya kadar kromatik aralıklarla uzayan 3/5 oktavlık bir ses dizisi genişliği vardır (Çalışır 1969:32).

Basson, genellikle orkestra topluluğunda her tonda çalabilse de, kalın ve ince Fa notaları üzerinde tril yazılmaz. Ses dizisinin kalın bölümü, özellikle “tuttillerde” pedal notaları için kolaylıkla kullanılabilir. Bu takdirde Bassonlar genellikle ünison çalarlar. Orta bölümüne süratli notalar yazılır.

Viyolonsel tınlayışına benzeyen, orta bölümün ikincisi yarısı ve ince bölüm solo için kullanılır.

Saksofonlar ve Bas Klarnetlerle birleşmiş olarak, bir Viyolonsel topluluğunu temsil edebilirler.

Basson melodi çalan sazlar gibi de kullanılabilir. Bir veya iki oktav üstten Flütlerle, Klarnetlerle, Obua ile, Korno ile, Si b Büğlüler ile kullanılabilir.

Bassonlar ve Kornolar birleşince tam bir grup meydana gelir. Trombonlar ve diğer Sakshornlarla birleşimi oldukça verimlidir.

Armonilerde uzun süreli solo yazımı kullanılmamaktadır.

Genel anlamıyla Bason bir eşlik enstrümanıdır. Kendi partisi dışında Viyolonsel partilerini taklit ederken Saksofonlar ile birleşimi oldukça mantıklıdır. Ve nüansı bakırlarla birleştirildiğinde hep bir kademe üste yazılmalıdır.

3.6.3. TEK KAMIŞLI SAZLAR

Klarnetler ve Saksofonlardan oluşan bu ikinci grup Armoni orkestralarının en önemli temsilcileridir. Bu Grubun en önemli enstrümanı olan Klarnetler aşağıda açıklanmıştır.

3.6.3.1. KLARNETLER

Klarnet ailesinin bugün kullanılan çeşitleri şunlardır.

1. Mi b Klarnet
2. Si b Klarnet
3. La Klarnet (yalnızca senfoni orkestrasında)
4. Bas Klarnet

Bunlardan başka eskiden Do Klarnet, Armonide La b., Sol ve Fa Küçük Klarnetler de kullanılırsa da şimdi bunlar kullanılmamaktadır (Pares 1951:55).

3.6.3.1.1. Sİ BEMOL KLARNET

Fransızca : Clarinette Si b.

İtalyanca : Clarinetto

Almanca : Klarinette

İspanyolca : Clarinete

İngilizce : Clarinet

Si b Klarnet, Klarnetlerin örnek sazıdır. Bütün “kromatik” derecelere devam etmek üzere hemen hemen 4 oktavdır.

Klarnetin ses dizisi genişliği dörde ayrılır:

Sib Klarnet Notası

Duyuluşu

İnce bölümün Sol notasının üstündeki çığırkan ve kulak tırmalayan bir sesi vardır. Bu sesler doğal olmayan perdeler yardımı ile çıkartılır. Bu sesleri temiz olarak çıkarmak oldukça zordur. O yüzden bu sesleri geçici olarak kullanmak gereklidir (Piston 1955:171).

Klarnetlerin Armoni orkestralarında kullanım şekillerini Pares (1951) şöyle sıralamıştır:

Armonide Klarnetler toplu olarak orkestra Kemanlarının yerini tutarlar. Solo Klarnet Solo Kemanın yerini tutar.

Orkestranın Solo Klarnetlerinin işi gerek ifade gerekse çabuk çalınma bakımından Armoninin hiçbir sazına verilemiyorsa, o zaman, Armoninin Solo Klarneti, orkestranın Solo Klarneti görevini üstlenir. Bu durum Klarnetleri iki başlık altında incelenmeyi gerektirir.

3.6.3.1.1.1 KLARNETLERİN TOPLU OLARAK KULLANMA ŞEKİLLERİ

Klarnetlerin yapısı gereği en seri notaları çalabilme kabiliyeti, bu saza orkestradaki çok zor Keman partilerini yazmaya olanak sağlamıştır.

Orkestrada Harpların zor “arpejlerini” de Klarnetler başarı ile icra ederler. Fakat bu pasajlarda Klarnete dil yapması gerek kısımlarda dilin yorulma ihtimaline karşın bağ yazılır.

Klarnetlerin her tonda çalmalarına karşın Sol diyez , La ve Si bemol sesleri üzerinde uzun pasajlar yazılmamaktadır.

“Armonide orkestranın birinci Kemanlarının yerini tutan Klarnetler genellikle ince seslerden çalmak durumundadırlar. Ancak Fa sesinin üstündeki notalar için Mi b Klarneti kullanmak gereklidir. Bunun dışında orta bölümden başlayan bir Keman melodisini taklit etmek için, başlangıçta ikinci Kemanlarla Takviyeli başlayan melodileri sonlara doğru yine Mi b Klarnete aktarmak gereklidir”(Pares 1951: 46).

Kalın seslerin taklidi yapılırken de Klarnetlere Saksofonları eşlikçi olarak vermek en mantıklısıdır.

Kırık veya düz “tremolalar da” ya da arpej şeklindeki eşlik desenlerini, birinci ve ikinci Klarnetler rahatlıkla yerine getirebilirler. Bu tremola oldukça seri bir dil hareketi ile yerine getirilir ve “p” nuansta çalmak oldukça güçtür.

Klarnetlere ait bir melodi oldukça zor ise, bu melodi sehpaları ayırarak yani partileri bölüştürerek gerçekleştirilir. Zorluğu göz önüne alınarak Birinci Klarnetlere daha zor pasajlar verilir. Çünkü aynı durum orkestra Kemanlarında da söz konusudur.

3.6.3.1.1.2. KLARNETLERİN SOLO OLARAK KULLANIŞLARI

Klarnetler Solo Kemanın yerini aldığı zaman, hiç şüphesiz tonunun Sib. olması Kemanlara göre daha çok arızalı tonlarda çalmasını gerektirecektir.

Orkestradaki Solo Klarinet taklit edilmek zorunda olduğunda, ancak, Büğlü başta olmak üzere Alto Saksofon veya Obuanın çalamayacağı bir ses dizisi var ise Klarinetler çaldırılır. Yada orkestrada özellikle Klarinetin karakteristik olarak sesini duyurması gerektiği sololarda Klarinet yine Klarinetle taklit edilir.

Klarinetin “acelitesinin” oldukça iyi oluşu alt seslerde ve üst seslerde kusursuz çalma kabiliyeti onu orkestranın en vazgeçilmez solo sazı yapmıştır. Bu durum ayrıca Klarineti mükemmel bir “soprano” yapmıştır.

Solo Klarinetin Armonide bir kadın sesi yerine kullanılması, Orta ses bölümünün birkaç notası ve ince bölümün “soprano” sesinin hatırlatmasındandır.

Solo Klarinetin Bas Klarinetle birlikte Harp notalarını bölüşerek taklit etmesi de en çok görülen kullanımlardandır.

3.6.3.1.2. Mi b. KÜÇÜK KLARNET

Mi b Küçük Klarneti çalmak zor olsa da, iyi kurulmuş bir Armoni orkestrasında bu enstrümanın olması zorunludur. Armoni orkestrasında Keman tınlarını duymanın en önemli şartlarından birisidir. Her ne kadar şu anki Armoni orkestralarında bir parti bulunsa da 4 partiye kadar yazılması tavsiye edilir (Piston 1955: 176).

Ses dizisi genişliği bütün “kromatik” derecelerde 3 oktavdır ve aşağıda gösterilmiştir.

Şekil 8 Mi b. Klarnet Ses Genişliği (Pares)

Mi b. Küçük Klarinetin notası:

Duyuluşu

Küçük Klarnetin Tonu Mi b. dür. Notası “ikinci çizgi sol anahtarı” ile yazılır. Notasını DO tonunda yazmak için bir minör üçlü yukardan çalmak için “dördüncü çizgi fa anahtarı” kullanılır (Çalışır 1969:44).

Ses dizisinde ince üç ses oldukça güç çıkarılır. Bu notaları ancak “tuttillerde” “f” veya “ff” nüanslarda kullanılabilir. Küçük Klarnet için koyulabilecek kural nüansı “f ve ff” değil ise 3 üncü oktavdaki Mi sesine kesinle nota yazılmamasıdır. Aksi takdirde kulak tırmalayıcı bir ses elde edilir (Piston 1955:179).

Armonideki kullanım şekillerini Pares (1951) şöyle sıralamıştır:

Mi b Klarinetler genelde ünison yazılırlar. İki parti yazımı bestecinin tercihindedir.

Genelde Si b. Klarinetle aynı partiyi çalarlar. Özellikle Si b Klarinetin şanı bir oktav üstten çalmaları gerektiği durumlarda kullanımı oldukça yaygındır

Si b Klarinetlerin üst oktava taşımaları gereken sesleri paylaşarak üst oktavlara taşırılar.

Flüt, Obua ve Küçük Klarinetten oluşmuş bir grup çok iyi sonuç verir.

Çoğunlukla herhangi bir Flüt solosuna eşlik ettirilir. Flüt olmadığı zamanlarda Flütün solosunu çalmak durumunda kaldığı da olabilir.

Mi b Klarineti Armoni Orkestrasında Kemanların tiz seslerini taklit etmenin en iyi yoludur. Si b Klarinetlerin bir Oktav üstünden yazıldığı zaman Keman tınısına yakın bir tını elde edilir.

3.6.3.1.3. BAS KLARNET

Fransızca : Clarinette Bas

Almanca : Bass Klarinette

İspanyolca : Clarinette Bajo

İngilizce : Bass Clarnett

İmal edildiği tonu Si bemoldür. Bas Klarnet Si b Klarinetin bir oktav aşağısından duyulur. Diyaazona uymak için , çaldığı parçanın “ büyük dokuzlu” aşağısı düşünülür. Si b Klarnet için söylenen her şey bu enstrüman için de geçerlidir. Fakat bu sazın mekanizmanın kullanımı daha ağırdır. Bu yüzden biraz daha kolay partiler yazılmaz ve arpejlerden kaçınılır (Piston 1955:184).

Diğer bütün Klarnetlerde olduğu gibi Bas Klarnetin ses dizisi de üç ana bölüme ayrılır.

Şekil 9 Bas Klarnet Ses Genişliği (Korsakov)

Bas Klarinet notası

Duyuluşu

İnce bölüm çok az kullanılır genelde ince Do sesini geçmez. Bu sazın en karakteristik bölgesi orta bölümüdür. Bu bölüm Orkestranın Viyolonsellerini taklit etmek de oldukça başarılıdır (Pares 1951:52).

Armonideki kullanım şekilleri şöyledir:

Bas Klarnet ruhani melodileri oldukça başarılı temsil eder. Bunu yaparken de genelde serbest ölçü “reçitatif” melodilerden yararlanır.

Armonide genellikle Tenor ve Bariton Saksofonlarla birlikte çalar. Bu stille oluşan yapı çok iyi bir bas grubudur.

Orkestranın Viyolonsellerini duyurmakta çok başarılıdır. Kimi zaman Orkestranın Harplarının arpejlerini çaldığı da bilinmektedir.

Bas Klarnetin partisi genellikle “ikinci çizgi sol anahtarı” ile yazılır.Fakat kimi zaman “ dördüncü çizgi fa anahtarı” ile de yazıldığı görülmektedir. Bu durumda bas grubu oluşturduğu zaman “ sol anahtarı” ile, Saksofonlar ile birlikte yazıldığı zaman da “fa anahtarı” kullanması okunuş açısından daha kolaydır.

3.6.3.2. SAKSOFONLAR

Adolf Sax” ın icadı olan Saksofonun yumuşak ve dolgun bir sesi vardır. Eski Armonilerde bu saz kullanılmamaktaydı. Bu durum şu anki Armoni orkestraları ile karşılaştırıldığında çok büyük bir eksilik olarak göze çarpmaktadır. Yukarıda belirtilen Klarnetlerin önemi Armoni orkestraları için ne ise, Saksofonlar için de aynıları geçerlidir denilebilir (Çalışır 1969:53).

Saksofonlar Armoni orkestralarına dahil edildiğinde Senfoni orkestralarının üflemeli çalgıları gibi kullanılmaktaydılar. Fakat gelişen Armoni orkestrasyon şekilleri ile Saksofonlar hep birlikte kullanılarak, Armonide, Orkestranın yaylı sazlar kuartörünü tamamlayan unsurların başına geçmiştir. Bu hal ile Saksofonlara Orkestranın İkinci Kemanlarının, Viyolalarının ve Viyolonsellerinin yerini tuttuğu söylenilebilir (Pares 1951:57).

Saksofon ailesinin bugün kullanılan çeşitleri şöyledir.

1. Si b. Soprano Saksofon
2. Mi b. Alto Saksofon
3. Si b. Tenor Saksofon
4. Mi b. Alto Saksofon
5. Si b. Bas Saksofon

3.6.3.2.1. Si b SOPRANO SAKSOFON

Fransızca : Saxophon

Almanca : Saxophone

İspanyolca : Saxophone

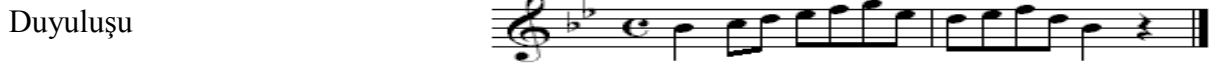
İngilizce : Saxophone

Soprano Saksofon Si b Klarnet ile ünisondur. Ses dizisi genişliği şöyledir:

Şekil 10 Soprano Saksofon Ses Genişliği (Çalıştır)

Notası “ ikinci çizgi sol anahtarı” ile yazılır.Si b. Soprano Saksofonun Armoni Orkestrası içerisinde çok fazla yer bulamayan bir ses rengi vardır. Bu nedenle yer bulması oldukça zordur. Eğer kullanılması kesinlikle zorunlu ise “f” nüans kullanıldığında Klarnetleri takviye etmesi gerekmektedir. Bununla beraber “p” nüansda uzun sesler yazmak tercih edilir (Pares 1951:58).

3.6.3.2.2. Mi b ALTO SAKSOFON

Fransızca : Alto Saxophon

Almanca : Alto Saxophone

İspanyolca : Alto Saxophone

İngilizce : Alto Saxophone

Mi b. Alto Saksofon, Saksofon grubunun en renkli sazıdır. Soprano Saksofondan ve Si b. Klarnetten bir tam beşli aşağıdan duyulur. Notası “ ikinci çizgi sol anahtarı” ile yazılır. Diyapazona göre duyuluşu bir majör beşli aşağıdandır.

Diğer sazlarda olduğu gibi ses dizisi dörde ayrılır ve aşağıdaki gibidir:

Şekil 11 Mi b. Alto Saksofon Ses Genişliği (Çalıştır)

Mi b Alto Saksofon Armoni Orkestrasının en önemli enstrümanlarından birisidir. Çabuk ve hafif melodiler, triller, arpejler, gamlar bu saza çekinmeden yazılabilir (Piston 1955:185).

Armonideki kullanım şekillerini Pares (1951) şöyle açıklamıştır:

Alto Saksofonlar orkestradaki Altoların yerini tutar. Bu nedenle de her türlü eşlik görevi verilebilir.

Klarnetlerin, Korangle ve Viyolonsellerin yerini tutabilir. Bu nedenler solo olarak kullanımı oldukça yaygındır.

Tek parti şeklinde yazılır fakat bu partileri iki icracı çalabilir.

Alto Saksofonun sesi , Obua, Flüt, Klarnet ve Si b. Büğlü ile bütünlük oluşturur. Kimi zaman orkestradaki Solo Klarnet partilerini çalar.

Eşlik etmesi gereken durumlarda diğer Saksofonlar ile birleşir. Viyolonsellerin solo partilerini çalmakta oldukça başarılıdır.

Korangelinin olmadığı durumlarda çoğunlukla kullanımı yaygındır. Özellikle Obuaların kalın melodilerini çalarken oldukça yardımcı durumundadır.

3.6.3.2.3 Si b. TENOR SAKSOFON

Fransızca : Tenor Saxophon
 Almanca : Tenor Saxophone
 İspanyolca : Tenor Saxophone
 İngilizce : Tenor Saxophone

Si b. Tenor Saksofon , Bas Klarnetle ünisonudur. Si b Soprano Saksofon ve Sib. Klarnetlere göre bir oktav aşağıdan duyulur. Notası “ ikinci çizgi sol anahtarı” ile yazılır. Diyapazona göre “ bir büyük dokuzlu” aşağıdan duyurur (Çalışır 1969:58). Ses dizisi diğer dört bölümden oluşur. Aşağıdaki gibidir:

Şekil 12 Tenor Saksofon Ses Genişliği (Çalışır)

Si b.tenor saksafon notası

Duyuluşu

Tenor Saksofonlar içinde Alto Saksofonlarda olan özelliklerin çoğu geçerlidir. Farklı kullanım şekilleri aşağıdaki gibidir.

Tenor Saksofonlar Armonide, Orkestranın yaylı Altolarının yerini tutar. Bazı şan partileri ve Viyolonsellerin solo partileri bu saza verilir.

Tek parti şeklinde yazılır fakat bu partiyi iki icracı çalar.

Eşlik ettiği durumlar dışında, diğer Saksofonlar Bassonlar ve Klarnetler ile toplu olarak kullanılır. Ya da kimi zaman Kornolar ile çalınır.

Uzun süreli solo çalımında oldukça başarılıdır. Ama genel durumu itibari ile bir eşlik enstrümanıdır.

Orkestrada Basson bulunmadığı durumlarda diğer Saksofonlarda yardım alarak bu enstrümanın yerini aldığı görülür. Bassonları güçlendirmek için Basson partilerine yardım da edebilir.

Genel itibari ile Tenor Saksofon bir eşlik enstrümanıdır. Uzun seslerin çalımı ve tremolalar bu saz için uygundur.

3.6.3.2.4. Mi b BARİTON SAKSOFON

Fransızca : Bariton Saxophon

Almanca : Bariton Saxophone

İspanyolca : Bariton Saxophone

İngilizce : Bariton Saxophone

Mi b. Bariton Saksofon, Si b. Tenor Saksofona göre “bir tam beşli” aşağıdan duyurulmak üzere yapılmıştır. Notası “ikinci çizgi sol anahtarı” ile yazılır. Diya pazona göre “ bir oktav ve bir tam beşli” aşağıdan duyulur (Çalışır 1969:60).

Ses dizisi genişliği üç bölümdür ve aşağıdaki gibidir:

Şekil 13 Bariton Saksofon Ses Genişliği (Çalışır)

Alto ve Tenor Saksofonlarda olduğu gibi kullanım şekilleri benzerdir. Fakat mekanizması diğerlerine göre daha ağır olduğu unutulmamalıdır. Farklı kullanım şekilleri Pares' e (1951) göre şöyledir:

Bir parti şeklinde yazılır ve bir kişi tarafından icra edilir.

Mi b. Bariton Saksofon ile Si b. Bas Klarnetin ses tınları çok benzerdir. Bu nedenle birbirleri yerlerine kullanılırlar.

Eşlik arpejlerini tek başına veya diğer Saksofonlar ve Klarnetler ile çalar.

Bariton Orkestradaki Viyolonselleri temsil eder. Bu nedenle Bas partilerin çoğu bu saza ve Bas Sakshornlara yazılabilir fakat bu durum çok sık kullanılmaz. Genelde bas rolünü diğer Saksofonlara eşlik durumlarında gösterir.

Bassonları destekleme görevini yerine getirdiği görülebilir.

3.6.3.2.5 Si b. BAS SAKSOFON

Fransızca : Bas Saxophon

Almanca : Bas Saxophone

İspanyolca : Bas Saxophone

İngilizce : Bas Saxophone

Bas Saksofon Si b. Kontrbas ile aynı ses tınısına sahiptir. Bas Klarnetten ve Tenor Saksofondan “bir”, Si b. Klarnet ve Soprano Saksofondan “iki oktav” aşağıdan duyulur. Notası “ ikinci çizgi sol anahtarı” yazılır. Diya pazona göre “iki oktav” artı “ bir büyük ikili” aşağıdan duyulur (Pares 1951:64). Ses dizisi üç bölümden oluşur ve aşağıdaki gibidir:

Şekil 14 Bas Saksofon Ses Genişliği (Çalıştır)

Bas Saksafonun notası:

Kulak için hakiki tesir:

Bu enstrümanın kullanımı günümüz Armoni Orkestralarında çok yaygın değildir. Fakat kullanım itibari ile Basları takviye eder.

3.6.4. PARLAK SESLİ SAZLAR

Bu grup:

1. Trompetler
2. Kornetler
3. Kornolar
4. Trombonlardan oluşmaktadır.

Bu grup sazların Armoni orkestralarında kullanımları dışında yukarıda belirtilen şekli ile ayrı bir grup olarak kullanımları da mümkündür.

3.6.4.1. TROMPET

Fransızca : Trompette

İtalyanca : Tromba

Almanca : Trompete

İspanyolca : Tromba

İngilizce : Trumpet

Eski Armoni Orkestralarında Fa ve Mi b. tonunda kullanılır. Trompetin yerini bugün Si b. Trompetler almıştır. Notası “ikinci çizgi sol anahtarı” ile yazılır. Diya pazona göre notası “ bir büyük ikili” aşağıdan duyulur (Çalışır 1969:67). Ses dizisi genişli dört bölümdür ve aşağıdaki gibidir:

Şekil 15 Si b. Trompet Ses Genişliği

Si b Trompetin Notası :

Kulak için hakiki te'sir :

Trompet genel karakteri itibari ile berrak ve gösterişli bir tona sahiptir (Piston 1955:246).

Bu özelliği ile kullanım şekillerini Pares (1951) şöyle sıralamıştır:

Senfoni Orkestralarında kullanılan Trompetler, askeri etkiler ve fanfar etkiler için yalnız olarak kullanılır. Fakat Armoni orkestralarında fanfar olarak kullanımlarda Trompetlerin yanında mutlaka Kornetler bulundurulur.

İki parti olarak yazılır fakat bu partileri üç yada dört icracı çalar.3. Trompet sesi yeri tutulamaz bir sestir. Bu nedenle Kornetler,Trombonlar ve Kornolar ile yapılmış bir birleşimden çok iyi sonuç alınır.

Dizide süratli yapılması gereken seslerde, Trompete “ tu-ku” ya da “tu- tu” şeklinde dil hareketleri yazılabilir.

“f” ya da “ff” nüanslar dışında Trompetlere, eşlik desenleri geldiğinde “p” veya “pp” nüanslarda uzun sesler verilebilir.

Kadın korusu Armoni Orkestrasına aktarılırken partiler, Trompet, Kornet ve Büğlülere verilir.

Eşlik desenlerinde Trompet partileri, “oktav, altı, üçlü, beşli” aralıklarla yazılır. Bu nedenler “disonans” aralılar kullanılmaz.

Asil ve ihtişamlı eserlerde solo görevini üstlenebilir.

Trompetlerin kalın sesleri, Kornet, Trombon ve Korno birliğinde baskın rol oynar.

3.6.4.2. KORNET

Fransızca : Cornet

İtalyanca : Cornetto

Almanca : Klappen Flügelhorn

İspanyolca : Cornetin

İngilizce : Cornet

Kornetler Si b. tonunda imal edilir. “İkinci çizgi sol anahtarı” ile yazılır. Diyapazona göre duyuluşu “bir büyük ikili” aşağıdandır (Çalışır 1969:70). Kornetin ses dizi genişliği aşağıdaki gibidir:

Şekil 16 Kornet Ses Genişliği (Korsakov)

Si b Kornetin Notası

Kulak için hakiki tesir

Kornet yapısı itibari ile her türlü çalmaya müsait bir sazdır.

Trompetlere göre daha seri kullanılır. Armonideki kullanım şekilleri Pares' e (1951) göre şöyledir:

Kornet, Armoni ve Fanfarlarda orkestra enstrümanı rolündedir. Solist olarak “soprano” şan partilerini Klarinetler çalsa da, Kornetler Klarinetlere bu görev de eşlik ederler.

Bir Soprano ve Mezzo Soprano düetinde birinci parti Kornete, ikinci parti Büğlüye bırakılır.

Tenor sololarının Trombonlar tarafından çalınamayan ince kısımlarını icra eder.

Trombonlara yazılmış sololar duble edilmek istendiğinde Kornetlerden yararlanılır.

Kornet ile, Si b.Büğü, Solo Trombon, Bariton ya da Basların kullanımı oldukça sıktır.

İki parti olarak yazılır ve bu partileri 4 icracı çalar.

Kornetler yapı itibari ile Trompetlere benzese de, görev ve kullanım alanları kesinlikle farklıdır. Kornet solo bir sazdır. Armoni orkestraları için vazgeçilmezdir.

3.6.4.3. KORNO

Fransızca : Cor

İtalyanca : Corno

Almanca : Horn

İspanyolca : Trompa a Piston

İngilizce : French Horn

Kornolar uzun yıllar Armoni Orkestralarında “fa” tonunda kullanılsa da, günümüz Armonilerinde “si b.” tonunda olan tipleri kullanıldığı görülmektedir. Si b. Kornoların kullanımı Fa Kornolara göre daha avantajlı olmasına rağmen Fa Kornoların kullanımı daha yaygındır. Notası “ikinci çizgi sol anahtarı” ile yazılır. Fa Kornonun diyapazona göre duyuluğu “bir tam beşli” aşağıdandır (Pares 1951:72).

Ses dizisi üç bölümlüdür ve aşağıdaki gibidir:

Şekil 17 Fa Korno Ses Genişliği (Korsakov)

Kornolar Armoni Orkestralarının kullanılması şart olan enstrümanlardandır.

Kullanım şekilleri aşağıdaki gibidir:

Armoni ve Fanfar Orkestralarında iki parti yazılır ve bu partileri 4 icracı çalar. Besteci isteğe göre bu 4 icracıya ayrı ayrı partiler de yazabilir.

Eşlik görevlerinde Trompetlerde olduğu gibi partiler arasında “üçlü,beşli, altılı, oktav ve ünison” aralıklar kullanılır. Bu şekilde bir kullanım, dinleyici için bulunmazdır.

Kornoların verdiği bir uzun ses, eserde önceden işitilmiş bir melodiyi anımsattığında verilmiş olan büyü eşsizdir.

Kornolar birliğine iki adet Basson eşlik edebilir.

Klarnetlere ve diğer kamışlı sazlara eşlik ettiğinde “p” nüansta yazılır.

Saksofonlar ile yaptığı birleşimlerde tamamen duyulan diyaloglar da 3 veya dört parti olarak kullanılması iyi sonuç verir.

Armonin her kısmında icra edilen bir melodinin tekrarı halinde 4 Korno kullanılarak tekrarlanması durumunda uzaktan geliş hissini mükemmel uyandırır.

Duyulacak bir parti için bazen Kornolara Si b. Baslar veya Baritonlar eşlik ettirilir.

“Cantabile” melodik cümleleri Kornolara verilir.

Korno sesinin tınısı Bassonlar, Saksofonlar ve Sakshornlar ile oldukça sık kullanılır.

3.6.4.4. TROMBON

Bu aile , Pistonlu ve Sürgülü Trombonlar olarak ikiye ayrılır. Bu iki grupta şöyle sınıflandırılır:

Sürgülü Trombonlar

1. Soprano Trombon
2. Alto Trombon
3. Tenor Trombon
4. Bas Trombon
5. Kontrbas Trombon

Pistonlu Trombonlar

1. Mi b. Alto Trombon
2. Do Trombon
3. Si b. Trombon
4. Fa Bas Trombon
5. Do Kontrbas Trombon

Belirtilen bütün Trombon çeşitleri içerisinde Armoni Orkestralarında en çok kullanılan Sürgülü Trombonlardan Tenor Trombondur. Pistonlu Trombonların kullanımı artık günümüzde yoktur. Bu nedenle bu bölümde Belirtilen bütün Trombon çeşitleri hakkında bilgi verilmeyecektir. Tenor Trombon Armoni Orkestralarında en kalından en inceye kadar bütün görevleri yerine getirebilir. Bütün diziyi rahatlıkla dolaşabilir (Pares 1951:74).

Fransızca : Trombone

İtalyanca : Tromboni

Almanca : Tenor Posaune

İspanyolca : Trombon

İngilizce : Trombone

Trombon yapılış itibari ile bir “oktav” aşağıdan duyulan büyük bir Trompet diye tanımlanmış olsa da, sesi bu saza göre oldukça gösterişli ve gürdür. Do tonunda imal edilmiştir. Notası “dördüncü çizgi fa anahtarı” ve ince notalarda “ dördüncü çizgi do anahtarı” ile yazılır (Çalışır 1969:77). Ses dizisi genişliği üç bölüme ayrılır ve aşağıda olduğu gibidir:

Şekil 18 Trombon Ses Genişliği (Korsakov)

Armonide kullanım şekillerini Pares (1969) şöyle ifade etmiştir:

Fa anahtarı ile kullanılan durumlarda Trombonlara 4 parti yazılır.

Tenor Trombonun ses dizisi genişliği erkek sesleri dizisi genişliğine den gelir. 4 trombon partisi “tenor, bariton ve baslardan” oluşan bir koro partisine eşittir. Trombon partileri yazılırken bu özellik göz önüne mutlaka alınır.

Açıkta kalan dörtlüler, hazırlanmamış disonanslar ve kötü tertiplenmiş veya tamamlanmamış akorlar Trombonlar için kötü sonuç verir.

Trompetlerde ve Kornolarda olduğu gibi Trombonlarda geniş aralıklarla “ünison, üçlü, beşli, altılı ve oktav” şeklinde yazılır.

Trombonların erkek seslerini taklit etmeleri nedeni ile bu saz topluluğu, eşiksiz olarak kuartör görevini üstlenebilirler.

Büyük ve gösterişli oluşumlarda Kornetler ve Kornolarla kullanılabilir.

Dizinin neresinde olursa olsun Trombonlar her türlü notayı icra edebilirler.

Sürgülü oluşu geçiş notalarını başka Sakshornlar ile takviye etmeyi gerektirir. Aksi taktirde geçişlerin tamamı Trombona yazılır ise bütünlük bozulur.

Kornoların ve Bassonların yokluğunda onların yerini “p” nüansta tutar.10. Büyük “tuttillerde” Trombonlara verilen akor sesleri nüans “f” veya “ff” olsa bile uzun olmamalıdır. Çünkü yapı itibari ile Trombonlar böyle bir “tutti” de bile fazla duyulacaktır.

Trombon kendi grubundan sazlar ile iyi anlaşsa da, Bassonlar, Bas Saksofonlar ve Kontrbas Saksofonlarla da birleşebilir.

Tını itibari ile Org çalgısı yerine kullanılabilir.

Trombon hiçbir zaman Bas görevini üstlenmek için Baslar ile duble edilmemelidir.

Solist olarak oldukça parlak bir renge sahip olduğu için tenor soloları çalmaya müsaittir.

3.6.5. SAKSHORNLAR

Saksofonlarda olduğu gibi, Sakshornların icatçısı da Adolf Sax’ dır (Sözer 1996: 616).

Bu icattan önce Armoni Orkestralarında kullanılan enstrüman sayısı oldukça sınırlıdır. Şu an olduğu gibi Sakshornların oluşturduğu temel kuartör mevcut değildir. Bu kuartörün yerine Klarnetlerden, Obualardan ya da diğer enstrümanların bas seslerinden oluşan çalgılamalar oluşturmaktaydı. Armoni orkestraları sahip olduğu ses dizisinin bütün seslerini icra edememekteydi. Bu ses dizisi içerisinde pek çok açık bulunmaktaydı. Adolf Sax ilk olarak Si b. Kontraltoyuda daha sonrada aşağıda belirtilmiş olan bütün Sakshorn grubunu icat ederek bu açıkları kapatmıştır (Pares 1951: 85). Bu Sakshorn grubu şöyledir:

1. Mi b. Soprano Sakshorn veya Mi b. Küçük Büğlü
2. Si b. Kontralto Sakshorn veya Si b. Büğlü

3. Mi b. Alto Sakshorn veya Mi b. Alto
4. Si b. Bariton Sakshorn veya Si b. Bariton
5. Si b. Bas Sakshorn veya Si b. Bas
6. Mi b. Kontrbas Sakshorn veya Mi b. Kontrbas
7. Si b. Kontrbas Sakshorn veya Si b. Kontrbas

Sakshornların icadı ile birlikte, önceleri Klarnet ve Obualarla yapılan ince temalar, artık Sakshorn grubunun ince enstrümanları ile de duble edilebilmektedir. Bu sayede Armoni Orkestraları geniş bir ses yelpazesine kavuşmuştur. Ayrıca kamışlıların oluşturduğu kuartörün yerini alabilecek başka bir kuartör daha oluşmuştur. Bu sayede Senfoni Orkestralarının ses genişliğini tamamı ile taklit edebilecek bir yapıya sahip olan Armoni Orkestraları hak ettiği konuma yükselmiştir (Pares 1951:85).

Bu bölümde Sakshorn ailesinin bugün en çok kullanılan üyelerinden bahsedilecektir.

3.6.5.1. Sİ B. BÜĞLÜ (Sİ B. KONTRALTO SAKSHORN)

Fransızca : Bugle Si b.

İtalyanca : Fliscorno

Almanca : Flügelhorn İn b.

İspanyolca : Fliscorno Si b.

İngilizce : Flügel Horn

Si b. Kontralto Sakshorn yani bugünkü adı ile Si b. Büğlü Armoni ve Fanfar Orkestralarının en önemli solistidir. Müziklerin başlıca belirleyicisidir (Çalışır 1969:85).

Si.b Büğlünün sesi Kontralto kadın sesine denk gelir. İlk adının Si.b Kontralto Sakshorn olmasının sebebi de budur (Pares 1951:92). Notası “ikinci çizgi sol anahtarı” ile yazılır. Ses dizisi genişliği ve mekanik yapısı Kornetin aynısıdır. Bu nedenle bu kısımda ses dizisi genişliği özellikle belirtilememiştir. Si b. Büğlünün armonide kullanım şekilleri Pares’ e (1951) göre şöyledir:

Si b. Büğlü Armonide, Senfonik Orkestra Klarnetlerinin ve yine Si b.Solo Büğlü, Fanfarda Orkestra Solo Kemanın yerini alır.

Armonide Kontralto rolünü işgal ettiği için bütün mezzo soprano melodileri bu saza yazılır. Kimi zaman Tenor partilerinden takviye ettiği görülür.

Bariton Sakshornların gösterişini arttırmak için Büğlüler ile katlanır.

Armonide iki büğlü partisi vardır ve bu partileri iki icracı çalar.

Senfonin Orkestrasının Klarnetlerini taklit ettiği için yorulma ihtimaline karşın iki icracı değişimli olarak çalabilir.

İster tek başına ister, ister diğer gruplardan olan sazların sololarında geçiş notaları daima Büğlüye yazılır.

Bütün Sakshorn grubunda birinci partiyi Büğlüler tutar.

Büğlünün ikinci partisi daima eşlik desenlerinde Bariton ve Altolar ile yazılır.

3.6.5.2. Mİ B. ALTO SAKSHORN

Fransızca : Alto Mi b.

İtalyanca : Genis

Almanca : Altflügelhorn İn Mi b.

İspanyolca : Cnoven

İngilizce : Tenor Saxhorn

Notası ikinci çizgi sol anahtar ile yazılır. Diyaazona göre duyuluşu Bir majör altılı aşağıdandır. Ses dizisi genişliği aşağıdaki gibidir:

Şekil 19 Alto Sakshorn Ses Genişliği (Pares)

Armonide kullanım şekilleri şöyledir:

Mi b. Alto bir eşlik enstrümanıdır.

Mevcut olmayan Kornoların yerine çaldıkları zaman, Bariton ve Büğlülerin geçiş partilerini çaldıkları görülür.

Bariton ve Si b. Baslar ile birleştirilmiş Altolar, hızlı şanlar için kullanılır.

Uzun ses, sekizlik veya dördlük “arpej” tam bu saz için uygundur.

Si b. İkinci Klarnetler ile birlikte eşlik partilerinde oldukça sık rastlanılır.

Kornoların yerine doldurmak konusunda başarılı rolleri vardır (Pares 1951: 93).

3.6.5.3. Sİ B. BARİTON SAKSHORN

Fransızca : Baritone Si b.

İtalyanca : Basso Flicorno

Almanca : Tenorhorn

İspanyolca : Baritono

İngilizce : Baritone

Sakshorn Bariton ya da Si b.Bariton, Si b. Büğluden bir “oktav” ve Mi b. Altodan “bir dördlü” aşağıdan duyulur. Notası “ikinci çizgi sol anahtar” ile yazılır (Çalışır 1969 :89).Ses dizisi genişliği aşağıdaki gibidir:

Şekil 20 Si b. Bariton Sakshorn (Pares)

Sesi Baritona denk gelen ve mekanizma olarak Si b. Büğlünün aynısı olan bu enstrümanın Armonide kullanım şekilleri Pares' e (1951) göre şöyledir:

Biri solo diğeri de eşlik etmek üzere iki partisi bulunur.

Mekanizması Büğlüye benzese de, Büğlü kadar seri notalar bu saza yazılmaz.

Duyulacak bir soloda Solo Bariton ve Baritonlar, şanın hızlı bir şekilde icrası için, Saksofonlar ve Bas Klarnetler ile birlik yaparlar. Ya da aynı görev için Sakshornlar ile birleşirler.

Bas partilerinin yüklü olduğu durumlarda Basları da takviye edebilirler.

Her ne kadar görev olarak Bassonlara benzeseler de kesinlikle Bassonların yerine kullanılmazlar.

Kornların bulunmadığı durumlarda Altolar ile birlikte bu görevi üstlenebilirler.

İkinci Klarnetleri takviye için kullanıldıkları oldukça sık görülür.

3.6.5.4. Sİ B. BAS SAKSHORN (EUPHONIUM)

Fransızca : Basse Si b.

İtalyanca : Bombardino

Almanca : Euphonium

İspanyolca : Bombardino

İngilizce : Euphonium

Si b. Bas Sakshorn Si b. Bariton ile “ünisondur”. Fakat Kalın sesleri çıkarma kabiliyeti daha fazladır. Si b. Büğlüden bir oktav alttan duyulur. Notası “dördüncü çizgi fa anahtarı” ile yazılır (Çalışır 1969:92). Ses dizisi genişliği üçe ayrılır ve aşağıdaki gibidir:

Şekil 21 Sİ b. Bas Sakshorn (Pares)

Armonideki kullanım şekilleri Pares’ e (1951) göre şöyledir:

Armonilerde genelde bir partisi bulunur.

Genelde Baslar için bir eşlik görevi görür ve Büyük Basları takviye eder.

Orkestranın Viyolonselleri için yazılmış partileri birebir taklit etmek için kullanılan sazlardandır. Fakat tını açısından Viyolonsellere benzemedikleri için Viyolonselleri taklit için Saksofonlardan yararlanmak daha iyi sonuç verir.

Bir Düo, Trio ve kuartörde Bas partileri bu saza verilebilir.

Kaldın seslerde Si b. ve Mi b. Basları desteklemek için kullanılırlar.

Belirtilen birinci ve ikinci grup sazlar için kurulan bir birlikte bas ihtiyacını karşılamak için kullanımları sakıncalıdır. Bu gibi durumlar için Bas Klarnet ve Bas Saksofon yeterlidir.

Çok zor geçişlerde Bas Saksofondan veya Bas Klarnetten yararlanabilir. Bu gibi durumlarda melodiyi devralmak yerine belirtilen sazlarla aynı anda geçişleri yapar.

3.6.5.5. Mİ B. KONTRBAS SAKSHORN

Fransızca : Contrbasse Mi b.

İtalyanca : Bassi

Almanca : Tuben İn Es

İspanyolca : Bajo-Bastuba

İngilizce : Contrbas in Eb

Mi b Kontrbas Sakshorn yada yalnızca Mi b. Kontrbas, Si b. Basların “bir beşli” altından duyulur. Notası “dördüncü çizgi fa anahtarı” ile yazılır (Çalışır 1969:1969). Ses dizisi genişliği aşağıdaki gibidir:

Şekil 22 Mi b . Kontrbas Sakshorn (Pares)

Armonideki kullanım şekilleri Pares’ e (1951) göre şöyledir:

Mi b. Kontrbas öncelikle bir eşlik sazıdır sololarda kullanılmaz.

Bu saz, Si b. Bas ve Kontrbasa bağlı olarak, onlarla Senfoninin Kontrbaslarını temsil ederler.

Yaylı Kontrbasın “Pizzicatolarını” taklit etmesi gereken durumda notasının üzerine yine “pizz” kısaltması yazılır. Bu notalar pizzicatolarda olduğu gibi değerinden kısa olarak çalınır.

Fa Bas Trombon olmadığı zaman Bas trombonların kalın notaları bu saza verilebilir.

3.6.5.6. Sİ B. KONTRBAS SAKSHORN

Fransızca : Contrbasse Si b.

İtalyanca : Bassi

Almanca : Contrbass Tuba

İspanyolca : Bajo Bass Tuba

İngilizce : Contra-Bass

Si b. Kontrbas Sakshorn ya da sadece Si b. Kontrbas, Mi b. Kontrbasın bir tam dördü altından duyulur. Si b. Basın “bir oktav” ve Si b. Büğlünün “iki oktav” altından ses verir. Notası” dördüncü çizgi fa anahtarı” ile yazılır (Çalışır 1969:95). Ses dizisi genişliği Mi b. Kontrbasın aynısı olduğu için burada belirtilmemiştir.

Armonide kullanım şekillerini Pares (1951) şöyle sıralamıştır:

Yalnızca bir partisi vardır. Bu partiyi üç icracı çalar.

“p” veya “pp” nüansda pedal seslerini tutmak konusunda başarılıdır.

Si b. Kontrbaslar Si b. Basları katlarlar. Ya da kimi zaman Bas saksofonları veya Bas Klarnetleri katladıkları da olağandır.

“Pizzicato” için yukarda belirtilen özelliklerin aynısı bu saz için de geçerlidir.

Senfoninin Yaylı Kontrbaslarının asıl temsilcileridir.

Mi b. Kontrbaslara göre temsil yeteneği daha fazladır. Armonide Yaylı Kontrbas olması durumunda bile kullanımı şarttır.

3.6.6. VURMALI SAZLAR

Bu Grup:

Timpani

Trampet

Kes Rulan

Ziller

Gonk

Davul

Kariyon

Glokenşpil

Çanlar

Triangle

Bask Tanburu

Kastenyet ve

Silafondan oluşmaktadır (Piston 1955:298).

Bu sazların Armoni ve Fanfarlarda en çok kullanılanları Timpani, Trampet, Davul ve Zillerdir. Bunlar genelde bütün bestelerde kullanılan sazlardır. Diğerleri ise bestecinin keyfiyeti ile alakalı olan durumlarda kullanılır. Bu bölümde Armoni Orkestralarında sadece en çok kullanılan türlerden bahsedilecektir.

3.6.6.1. TİMPANİ

Fransızca : Timbale

İtalyanca : Timpani

Almanca : Pauken

İspanyolca : Timbales

İngilizce : Kettle Drum

Timpaniler üzerine vurulmak suretiyle çalınan akort edilebilen sazlardır. Notası “dördüncü çizgi fa anahtarı” ile, arızaları her notanın başına gelecek şekilde yazılır, Küçük, Orta ve Büyük olmak üzere üç çeşittir (Piston 1955:299).

Senfonilerde kullanılan şekillerinin aynısı Armonide de geçerlidir. Her iki orkestra için de son derece önemlidir. Kullanım şekilleri Pares' e (1951) göre şöyledir.

Pizzicato melodilerde destekçi konumundadır.

En çok kullanılan akort çeşitleri dördü ve beşli şeklindedir. Fakat bu akort sistemi besteciden besteciye göre değişiklik gösterir.

Timpaniler en karışık notaları bile icra edebilirler. Özellikle “rulmen” tarzı çalım şekline çok rastlanır. Bu tarz çalımlarda elle susturma yapılır.

Ağır hareketli ve gölgeli motifleri birbirine bağlamak için oldukça başarılıdır.

Armonik yapısı sayesinde temel melodilerin verileceği kalıplarda tek başına duyulduğu görülür.

Çalmaya yarayan tokmaklarının çeşitli yapıda oluşu sayesinde her türlü tınıyı elde etmek için kullanılabilir.

Genel itibari ile Senfonideki kullanımı ile aynıdır.

3.6.6.2. TRAMPET

Fransızca : Tamboure

İtalyanca : Tamboure Militare

Almanca : Militairtrommel

İspanyolca : Tambore

İngilizce : Snare Drum

Trampet partisi bir porte üzerine genellikle “dördüncü çizgi fa anahtarı” ile yazılır (Çalışır 1969:109). Kullanım şekilleri şöyledir:

Trampet başta olmak üzere bütün vürcmalılar eser boyunca sürekli kullanılmazlar.

Trampetlerde “tremolaların” kullanımı oldukça siktir. Askeri ifadelerde çok baskın rolü vardır.

Baş tarafı başka bir vürcmalılar ile oluşan “creshendo” nüanstaki bir yapının “ff” nüansa çıktığı noktada kullanımı oldukça yaygındır.

Kullanımı açısından oldukça geniş bir yelpazeye sahip olan bu sazda besteci rolü oldukça önemlidir.

3.6.6.3. DAVUL

Fransızca : Grosse Caise

İtalyanca : Gran Cassa

Almanca : Grosse Trommel

İspanyolca : Bombo

İngilizce : Bas Drum

Senfoni orkestralarındaki türleri ile karşılaştırıldığında aynı etkiyi yaratan Davul, Armoni Orkestralarında bütün kompozisyonlarda kullanılır. Kullanım şekilleri şöyledir:

Davul notası Ziller ile aynı porte üzerine yazılır. Fakat kuyrukları farklı yönlere çekilir.

Timpaninin olmadığı durumlarda aynı hissi veremese de kullanımına rastlanır.

Kimiz zaman kompozisyonlarda tokmak yerine tokmağın sapı ile de tını elde edilebilir.

İki icracı ile birlikte , Zillerin eşliğinde “ppp” nüansta duyumu oldukça keyiflidir (Pares 1951:105).

3.6.6.4. ZİLLER

Fransızca : Cymbal

İtalyanca : Piatti

Almanca : Becken

İspanyolca : Platillos

İngilizce : Cymbal

Zillerin kullanımı Zili çalan icracının başarısına göre değişiklik gösterir. Bu yüzden Ziller için parti yazmak oldukça güçtür (Pares 1951:106). Kullanım şekilleri şöyledir:

Zil ve davul birleşimlerinde iki partiyi kesinlikle iki icracı çalar.

Zillerle bir davul tokmağı aracılığı ile yumuşak bir ton,

Tramperet bageti ile veya demir bir bagetle farklı tınlar elde etmek mümkündür. Bu sayede besteciye sonsuz bir kullanım alanı sağlamaktadır.

İki zili birbirine vurarak yapılan kompozisyonlar da gösterişli finallerin ve temaların vazgeçilmez unsurudur.

3.6.6.5. SİLAFON

Fransızca : Xylophone

İtalyanca : Xylophon

Almanca : Xylophon

İspanyolca : Xilophon

İngilizce : Xylophone

Silafon , tahtadan çubuklardan yapılmıştır. Bu çubuklar üzerine yine tahtadan yapılmış iki tokmakla vurulmak sureti ile çalınır. Notası “ikinci çizgi sol anahtarı” ile yazılır (Çalıştır 1969:114). Ses dizisi genişliği aşağıdaki gibidir:

Şekil 23 Silafon Ses Genişliği (Korsakov)

Silafon özellikle Piccolo ile kullanımı yaygın olan bir sazdır. Bunun dışındaki kullanımları tamamen bestecinin renk olarak düşündüğü noktalarda gerçekleşir (Pares 1951:110).

DÖRDÜNCÜ ALT PROBLEME AİT BULGULAR VE YORUMLAR

Beethoven'ın 9. senfonisinin çalgılama tekniğine göre nasıl çalgılanabileceği ekteki örnekler ile gösterilmiştir.

SONUÇ VE ÖNERİLER

SONUÇLAR

Yapılan bu araştırma; Armoni Orkestrası enstrümanlarının bilinen Senfoni Orkestrası enstrümanlarına göre çok daha kapsamlı olduğunu ortaya koymuştur.

Ayrıca Her iki Orkestrada da ortak kullanılan enstrümanlar bulunsa da Armoni Orkestrasında;

Soprano

Mezzosoprano

Alto

Kontralto

Tenor

Bariton

Bas

konumlarının tınlarını elde etmek için kullanılan enstrüman çeşitliliği fazladır.

Senfoni Orkestralarında belirtilen bu ses aralıklarını ortaya çıkarabilmek için

1 ve 2 nci Kemanlar

Viyolalar

Viyolonseller

Kontrbaslar

bütün görevi üstlenmekte ve bu görevlerinde yeterli olmaktadır. Hatta gürlük miktarını artırmak için, kimi zaman sadece enstrüman sayılarını artırmak yeterli olabilmektedir. Fakat Armoni Orkestrasının çoğunu oluşturan üflemeli enstrümanların, bütün çalım teknikleri açısından Senfoni Orkestrası kadar verimli tınlar sağlayabilmek için daha fazla detay gerektiren çalgılamalarla desteklenmesi gerektiği görülmektedir.

Örneğin bir “bariton” parti icrası veya orkestrasyonu için, Senfoni Orkestrasında Viyolonseller, Bas Klarnetler, kimi zaman Fagot ve Koranglelerle desteklenmiş bir partiyon yeterli olsa da, Armoni Orkestrasında bu partiyi elde etmek için Bas Klarnetler, Alto, Tenor ve Bariton Saksofonlar, Fagotlar, Altolar, Kontraltolar, Baritonlar ve Küçük Baslar gibi hem kamışlı çalgıların hem de bakır üflemeli Sakshorn çalgıların oluşturduğu ince çalgılama kombinasyonları gerektirmektedir. Ayrıca verilen bu örnek bütün ses düzeyleri için örneklendirilebilir.

Tamamını üflemeli ve vurmali çalgıların oluşturduğu bir müzik topluluğunda nüans farklarının bir Senfoni Orkestrasına nazaran, eserin yapısında büyük etkiler yarattığı bilinmektedir. Çünkü yaylı enstrümanlarda çalıcıların virtüözite seviyeleri, üflemeli çalgı sanatçılara göre daha düşük olsa bile, yay ile nüans elde etmek daha avantajlıdır. Fakat üflemeliler için yazılacak bir orkestrasyonda çalgı sayılarının yanında istenilen tınıyı elde etmek için, çalgı grupları arasındaki nüans dengelerinin oldukça iyi kurulması gerekmektedir.

Örneğin; üçüncü oktav da bir keman solosunu taklit etmek için kullanılan enstrümanlar Büğlü, Solo Klarnet ve Mi b Klarnet ise; Büğlü için yazılacak nüans Solo Klarnet ve Mi b Klarnet ile aynı düzeyde olursa, ortaya çıkacak sonuç, bir Keman tınısından çok Büğlü solosuna benzeyecektir. Yapılışı ve üflenışı itibari ile Büğlü solo enstrüman olarak görülse de, solo klarnet ve Mi b Klarnet ile desteklenmektedir.

Senfoni Orkestralarında kullanılan enstrümanların büyük bölümü “do” enstrümandır. Yani; diyapazon ile aynı frekansta ses aralıklarına sahiptir. Bu durum Armoni Orkestralarında ise “transpozitör” enstrümanlar olarak görülmektedir. İmal tonu Si b, Mi b, Fa, La, Re b, olan kimi enstrümanlara partiyon yazmak, bir besteci için oldukça güçtür. Araştırmada belirtilen teknikler, bu sorunun çözümüne yönelik olup, “transpoze” sonucu ortaya çıkan “oktav” problemlerini de ortadan kaldırmaktadır.

Armoni Orkestrasındaki her bir çalgı grubu, kendi içerisinde düzenli bir armonizasyon tekniği ile, küçük orkestracıklar şeklinde yapılanmaktadır.

Her çalgı grubunun ses genişliklerinin, imal nedeni ile çalması ya da çalmaması gereken pozisyonların, ses sınırlarına en uygun bölgelerin ve bu bölgelere ait diğer çalgı

grupları ile olan ilişkilerinin ve orkestrada üstlenmeleri gereken görevlerin, tam kadro varsayılan bir Armoni orkestrasyonu için ne kadar önemli olduğu görülmektedir.

Detayları anlatılan her bir grup veya enstrüman, entonasyon ve virtüözite açısından, belirlenen esasların dışına çıktığında, istenilen tınılardan uzaklaşmaktadır.

Her biri kendi alanında çok gerekli olan Armoni enstrümanlarının ince düşünülmüş bir orkestrasyon mantığı içerisinde, yapılacak her formdaki besteye ve düzenlemeye uygun olduğu belirlenmiştir. Fakat Armoni Orkestralarının bugünkü konumu itibari ile besteciler ve öğrenciler arasında yeterince önem görememesinin en önemli sebeplerinden birisi de, yapılacak orkestrasyonların zorluk seviyelerinin oldukça üst sınırlarda olmasıdır. Bu nedenle, araştırmamızda da karşılaşılan en önemli problemlerden birisi de kaynak bulma problemi olmuştur.

Sonuç olarak bu araştırmanın Türkçe bir kaynak olarak, Armoni orkestrasyonu konusunda karşılaşılan sorunlara çözüm getirebileceği düşünülmektedir.

ÖNERİLER

Müzik eğitim kurumlarımızda, bilinen Senfoni Orkestrası yapısı ile Armoni Orkestrasının ortak enstrümanları dışında kalan ve çalışmada belirtilen çalgıların haricinde, ses sınırlarını başarı ile temsil edebilecek diğer enstrümanlar için yeterli eğitimin verilmesi gerekmektedir.

Konservatuarların kompozisyon bölümlerinde verilen eğitimde, Armoni Orkestrası için çalgı bilgisi eğitimi verilmelidir. Ayrıca bu alanda yazılmış eserler incelenmeli, Armoni Orkestrası için eser yazma eğitimi kompozisyon eğitimi müfredatına eklenmelidir.

Dünya çapında Bando müziği ile ilgili örnekler okullarda incelenmeli, yapılan bestelerin analizleri detaylandırılarak, yeni yapılacak bir orkestrasyon için zemin hazırlanmalıdır.

Yabancı dilde yazılmış kaynakların Türkiye şartlarında ediniminin oldukça zor olması, yeni çevirilerin ve kaynakların ihtiyacını doğurmaktadır. Bu konuda gerekli incelemeler yapılarak yeni kaynaklar hazırlanmalıdır.

Gelişen yeni teknolojiler ışığında, ergonomik ve kişisel özelliklere göre geliştirilmiş yeni enstrümanlar takip edilerek, yapılacak yeni orkestrasyonlar, günümüz koşulları için hazırlanmalıdır.

KAYNAKÇA

Bursalıoğlu, Z. (2003). *Eğitim Yönetiminde Teori ve Uygulama*. (7. basım). Ankara: Pegem A Yayıncılık.

PARES, Gabriel.(1951). *Askeri Müzik Sazları Bilgisi ve Armoniye Yazma Sanatı*. Paris.

SÖZER, Vural.(1996) *Müzik Ansiklopedik Sözlük*. İstanbul: Remzi Kitabevi.

GAZİMİHAL, Mahmut.(1951). *Türk Askeri Müzikleri Tarihi*. Ankara: Ankara Devlet Konservatuarı Yayınları.

ÇALIŞIR, Feridun.(1969). *Çalgı Bilgisi* Ankara: İş Matbaacılık ve Ticaret.

PİSTON, Walter.(1955).*Orchestration*. New York: W.W. Northon & Company.

KORSAKOV, N. Rimsky.(1912). *Principles Of Orchestration, Dover Publication*.New York

BERLIOZ, Hector.(1933). *Instrumentation Et D' Orchestration, Edition* .Paris Henry Lemonine.

ÇAKAR, Doğan.(1994). *Armoni Müzikleri ve Bandoların, Çok Sesli Türk Müziğinin ve Türk Müzik Eđitiminin Gelişmesine Katkıları*”.Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Ankara Gazi Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü.

ADLER, Samuel.(1986). *The Study Of Orchestration*. New York :W.W. Norton and Company.

ARSEVEN, A. D. (1994). *Alan Araştırma Yöntemi*. Ankara: Tekişik Matbaası.

BAKİHANOVA, Z. (2003). *Armoni*. Ankara: Yorum Matbaası.

BENJAMIN, T. (1986). *Techniques and Materials of Tonal Music*, Houghtan Mifflin Company. Boston.

BENJAMIN, T. (1970). *Music For Analysis*, Wadsworth Publishing Company. California.

ÇELİK, İ. (2000). *İlhan Baran'ın Piyano Yapıtlarının Taşıdığı Müzikal Değerler*. Ankara : Hacettepe Üniversitesi Yayınevi.

ERTÜRK, S. (1994). *Eğitimde Program Geliştirme*. Ankara: Meteksan Yayınları.

GAZİMİHAL, M.R. (1961). *Müzik Sözlüğü*. İstanbul: Milli Eğitim Basımevi.

KÜTAHYALI, Ö. (1981). *Çağdaş Müzik Tarihi*. Ankara:Varol Matbaası.

LESTER, J. (1989). *Analytic Approaches Too Twentieth-Century Music*, W.W. Norton&Company, Inc., London.

MİMAROĞLU, İ. (1987). *Müzik Tarihi*, İstanbul: Varlık Yayınları

MORGAN, R. P. (1991). *Anthology of Twentieth-Century Music*.W.W.Norton Company, London.

OGUZKAN, F. (1974). *Eğitim Terimleri Sözlüğü* .Ankara: Türk Dil Kurumu.

ÖZER, Y. (1997). *Bilim Perspektifinde Müzik*. İzmir: 9 Eylül Yayınları.

PERSICHETTI, V. (1961). *Twentieth Century Harmony, Library of Congress Catalog*. New York.

SACHS, C. (1965). *Kısa Dünya Musikisi Tarihi*. İstanbul: Milli Eğitim Basımevi.

TUTU, T.(1994). *Çözümlemeli Kontrapunt*. İzmir: Mey Müzik Eserleri Yayınları.

UÇAN, A. (1994). *Müzik Eğitimi, Temel Kavramlar-İlkeler-Yaklaşımlar*. Ankara: Müzik Ansiklopedisi Yayınları.

USMANBAŞ, İ. (1974). *Müzikte Biçimler*. İstanbul: Milli Eğitim Basımevi.

EKLER

Ek-1 Beethoven 9. senfonisinin Senfoni orkestrası partisi

Presto. $\text{♩} = 96.$

Flauti. *ff*

Oboi. *ff*

Clarineti in B. *ff*

Fagotti. *ff*

Contrafagotto. *ff*

Presto. $\text{♩} = 96.$

Corni in D. *ff*

Corni in B. *ff*

Trombe in D. *ff*

Timpani in D.A. *ff*

Presto. $\text{♩} = 96.$

Violino I.

Violino II.

Viola.

Violoncello e Basso.

Tr. *ff*

Tp. *ff*

dimin. p

^{*)} Selon le caractère d'un Récitatif, mais in Tempo.

This page of a musical score, numbered 70, contains the following parts and markings:

- Flute (Fl.):** Part 1, marked *ff* (fortissimo).
- Oboe (Ob.):** Part 1, marked *ff*.
- Clarinet (Cl.):** Part 1, marked *ff*.
- Bassoon (Fag.):** Part 1, marked *ff*.
- Contrabassoon (Ctr. Fag.):** Part 1, marked *ff*.
- Cor Anglais (Cor. D.):** Part 1, marked *ff*.
- Cor Anglais (Cor. B.):** Part 1, marked *ff*.
- Trumpet (Tr.):** Part 1.
- Timpani (Tp.):** Part 1.
- Violin (Vcl.):** Part 1, marked *f* (forte).
- Bassoon (Basso):** Part 1, marked *f*.

The score is written in a key signature of one flat (B-flat major or D minor) and a 2/4 time signature. The woodwind and brass parts feature complex rhythmic patterns, including sixteenth and thirty-second notes, often beamed together. The string parts (Vcl. and Basso) provide a harmonic and rhythmic foundation, with the bassoon part also showing intricate rhythmic figures. The dynamic markings *ff* and *f* indicate a powerful and intense sound.

Fl. *ff*

Ob. *ff*

Cl. *ff*

Fag. *ff*

Ctr. Fag. *ff*

Cor. D. *ff*

Cor. B. *ff*

Tr.

Tp.

Vcl. *f*

Basso. *f*

Vivace.
Fl. I. **Tempo I.**
p

Ob. I. *p*

Cl. *p*

Fag. *p*

Vivace. *pizz.* **Tempo I.**

pizz.

pizz.

Vcl. *pizz.* *arco.* *f* Bassi. *dimin.*

Adagio cantabile.
Fl. I. **Tempo I. Allegro.** Fl. I. *p* *cresc.*

dolce. *dolce.* Ob. I. *p* *cresc.* *p*

Cl. *dolce.* Cl. I. *p* *cresc.*

Fag. *dolce.* *p*

Adagio cantabile. Tempo I. Allegro.

Col. D. *p*

Cor. B. *p*

Adagio cantabile. Tempo I. Allegro.

p *cresc.* *ff*

This musical score page contains four systems of music. The first system shows a woodwind part (likely Bassoon) with dynamic markings *cresc.* and *p*. The second system is marked *Fag. I.* and includes woodwind and string parts with dynamics *p*, *cresc.*, *arco*, *sempre p*, *Vel.*, and *Basso.*. The third system continues the woodwind and string parts with *p*, *cresc.*, and *p* markings. The fourth system features a woodwind part with *arco.* and *p dolce.* markings, and string parts with *p* and *cresc.* markings.

Fag. *cresc.* *p*

This block contains the first system of a woodwind section. It features two staves: the top staff is for the Bassoon (Fag.) and the bottom staff is for the Bassoon (Bassoon). Both staves show a melodic line with a crescendo leading to a dynamic shift to piano (p). The music is in a key with one sharp (F#) and a common time signature.

Fag. *cresc.*

This block contains the second system of a woodwind section. It features two staves: the top staff is for the Bassoon (Fag.) and the bottom staff is for the Bassoon (Bassoon). Both staves show a melodic line with a crescendo. The music is in a key with one sharp (F#) and a common time signature.

Fl. *f*

Ob.

Cl.

Fag.

Ctr.

Fag.

Cor.

D.

Tr.

Tp.

Bassi. *f*

This block contains the third system of a woodwind and brass section. It features multiple staves for various instruments: Flute (Fl.), Oboe (Ob.), Clarinet (Cl.), Bassoon (Fag.), Trumpet (Tr.), Trombone (Trombone), and Bassoon (Bassoon). The music is in a key with one sharp (F#) and a common time signature. The section starts with a forte (f) dynamic. The Bassoon part is marked with a crescendo and a dynamic shift to piano (p).

Fl.
Ob.
Cl.
Fag.
Ctr.
Fag.
Cor.
D.
Tr.
Tp.

non legato
non legato

This page of a musical score, numbered 76, features a woodwind and string ensemble. The woodwinds include Flute (Fl.), Oboe (Ob.), Clarinet (Cl.), Bassoon (Fag.), Contrabassoon (Ctr. Fag.), Cor Anglais (Cor. D.), Trumpet (Tr.), and Trombone (Tp.). The strings are represented by a grand staff (treble and bass clefs). The score is written in a key signature of two sharps (F# and C#) and a 2/4 time signature. The woodwinds play a complex, rhythmic pattern of eighth and sixteenth notes, often with slurs and accents. The strings provide a steady accompaniment with a mix of eighth and sixteenth notes. The bottom right of the page includes the instruction *non legato* for the string parts.

Fl.
Ob.
Cl.
Fag.
Ctr. Fag.
Cor. D.
Tr.
Tp.

Fl.
Ob.
Cl.
Fag.
Ctr. Fag.
Cor. D.
Tr.
Tp.

sempre f
sempre f
sempre f
sempre f

Fl.
Ob.
Cl.
Fag.
Ctr. Fag.
Cor. D.
Tr.
Tp.

First system of a musical score for a full orchestra. The instruments listed are Flute (Fl.), Oboe (Ob.), Clarinet (Cl.), Bassoon (Fag.), Contrabassoon (Ctr. Fag.), Cor Anglais (Cor. D.), Trumpet (Tr.), and Trombone (Tp.). The score includes various musical notations such as notes, rests, and dynamic markings. The key signature is one sharp (F#) and the time signature is 3/4. The first system shows the beginning of a piece with intricate melodic lines for the woodwinds and brass.

Fl.
Ob.
Cl.
Fag.
Ctr. Fag.
Cor. D.
Tr.
Tp.

Second system of the musical score. This system continues the orchestral arrangement. It features dynamic markings such as *poco ritenente.* and *p*. The woodwinds and brass parts are more active, with some triplets and complex rhythmic patterns. The percussion part (Tp.) is also visible at the bottom of the system.

This musical score page features ten staves for various instruments, organized into three systems. The first system includes Flute (Fl.), Oboe (Ob.), Clarinet (Cl.), Bassoon (Fag.), and Contrabassoon (Ctr. Fag.). The second system includes Horns (Cor. D.), Trumpets (Tr.), and Trombones (Tp.). The third system includes Violins (Vcl.) and Basses (Basso.).

The score is marked with two tempo changes: **Poco Adagio.** and **Tempo I.**. The key signature is one sharp (F#), and the time signature is 4/4. Dynamics include *p* (piano), *f* (forte), *cresc.* (crescendo), and *pf* (pianissimo/fortissimo).

Flute (Fl.): Starts with a melodic line in the *Poco Adagio* section, marked *p*. In the *Tempo I* section, it plays a more active role with *f* dynamics.

Oboe (Ob.): Enters in the *Poco Adagio* section with a melodic line marked *p*. It features a *cresc.* leading to *f* in the *Tempo I* section.

Clarinet (Cl.): Provides harmonic support with *f* dynamics throughout.

Bassoon (Fag.): Plays a melodic line in the *Tempo I* section, marked *pf*.

Contrabassoon (Ctr. Fag.): Provides harmonic support with *pf* dynamics.

Horns (Cor. D.): Play a melodic line in the *Tempo I* section, marked *f*.

Trumpets (Tr.): Play a melodic line in the *Tempo I* section, marked *f*.

Trombones (Tp.): Play a melodic line in the *Tempo I* section, marked *f*.

Violins (Vcl.): Play a melodic line in the *Poco Adagio* section, marked *p*. In the *Tempo I* section, they play a more active role with *f* dynamics.

Basses (Basso.): Play a melodic line in the *Tempo I* section, marked *pf*.

Ek-2 Beethoven 9. senfonisinin Armoni orkestrası partisi

Score

SYMPHONY NO:9

L. V. BEETHOVEN
Adem ÖZTÜRK

This page of the musical score for Symphony No. 9, Op. 92, by Ludwig van Beethoven, is arranged by Adem Öztürk. It features a full orchestral ensemble with the following parts:

- Woodwinds:** Piccolo, Flute (two parts), Oboe (two parts), Bassoon 1, Bassoon 2, Clarinet in E \flat , Clarinet in B \flat 1, Clarinet in B \flat 2, Clarinet in B \flat 3, Bass Clarinet, Alto Sax, Tenor Sax, Baritone Sax.
- Brass:** Horn in F 1, Horn in F 2, Cornet, Trumpet in B \flat , Flugelhorn, Trombone 1, Trombone 2, Bass Trombone, Baritone (T.C.), Euphonium, Tuba.
- Strings:** Contrabass, Timpani.

The score is written in 3/4 time and includes dynamic markings such as *ff* (fortissimo) and *f* (forte). The notation includes various rhythmic values, rests, and articulation marks across 12 systems of staves.

senfoni no 9 op:125

2

The musical score for page 2 of Symphony No. 9, Op. 125, features the following instruments and their parts:

- Picc.**: Piccolo, mostly silent.
- Fl.**: Flutes, mostly silent.
- Ob.**: Oboes, mostly silent.
- Bsn. 1 & 2**: Bassoons, mostly silent.
- Cl.**: Clarinets (E-flat, B-flat, B-flat, B-flat), mostly silent.
- Sax.**: Saxophones (Alto, Tenor, Baritone), mostly silent.
- Hn.**: Horns (1, 2), mostly silent.
- Cnt.**: Contrabassoon, mostly silent.
- B♭ Tpt.**: Trumpets (B-flat), mostly silent.
- Fghn.**: Flugelhorn, mostly silent.
- Tbn. 1 & 2**: Trombones (Tenor), mostly silent.
- B. Tbn.**: Bass Trombone, mostly silent.
- Biz.**: Bass Drum, playing a rhythmic pattern with accents.
- Euph.**: Euphonium, playing a melodic line with accents.
- Tuba**: Tuba, playing a melodic line with accents.
- Cb.**: Cymbal, playing a melodic line with accents.
- Timp.**: Tom-toms, mostly silent.

senfoni no 9 op:125

15
Picc. *ff*

Fl. *ff*

Fl. *ff*

Ob. *ff*

Ob. *ff*

Bsn. 1 *ff*

Bsn. 2 *ff*

Es. Cl. *ff*

B♭ Cl. 1 *ff*

B♭ Cl. 2 *ff*

B♭ Cl. 3 *ff*

B. Cl. *ff*

A. Sax. *ff*

T. Sax. *ff*

B. Sax. *ff*

Hn. 1 *ff*

Hn. 2 *ff*

Cor. *ff*

B♭ Tpt. *ff*

Flgtn. *ff*

Tbn. 1 *ff*

Tbn. 2 *ff*

B. Tbn. *ff*

Baz. *p*

Euph. *p*

Tuba *p*

Cb. *ff*

Timp. *ff*

senfoni no 9 op:125

4

The image shows a page of a musical score for Symphony No. 9, Op. 125, page 4. The score is written for a full orchestra and includes parts for the following instruments: Piccolo, Flute 1 and 2, Oboe 1 and 2, Bassoon 1 and 2, Clarinet in B-flat 1, 2, and 3, Clarinet in E-flat, Saxophone Alto, Saxophone Tenor, Saxophone Baritone, Horn 1 and 2, Contrabass, Trumpet in B-flat, Trombone Flugelhorn, Trombone 1 and 2, Trombone Bass, Bassoon, Euphonium, Tuba, and Timpani. The score is in 4/4 time and features a key signature of one flat (B-flat major or D minor). The music is characterized by a steady, rhythmic pattern in the lower strings and woodwinds, with a prominent bassoon and tuba part in the lower register. The score is marked with a '4' at the beginning of each staff, indicating the measure number. The page number '4' is located at the top left, and the title 'senfoni no 9 op:125' is centered at the top. The page number '84' is in the top right corner.

senfoni no 9 op:125

This page of the musical score for Symphony No. 9, Op. 125, contains the following instruments and parts:

- Picc. (Piccolo)
- Fl. (Flute)
- Fl. (Flute)
- Ob. (Oboe)
- Ob. (Oboe)
- Bsn. 1 (Bassoon)
- Bsn. 2 (Bassoon)
- Ev. Cl. (E-flat Clarinet)
- B4 Cl. 1 (B-flat Clarinet 1)
- B4 Cl. 2 (B-flat Clarinet 2)
- B4 Cl. 3 (B-flat Clarinet 3)
- B. Cl. (Bass Clarinet)
- A. Sax. (Alto Saxophone)
- T. Sax. (Tenor Saxophone)
- B. Sax. (Baritone Saxophone)
- Hn. 1 (Horn 1)
- Hn. 2 (Horn 2)
- Cnt. (Cornet)
- B4 Tpt. (B-flat Trumpet)
- Flgtn. (Flagellone)
- Tbn. 1 (Trombone 1)
- Tbn. 2 (Trombone 2)
- B. Tbn. (Baritone Trombone)
- Baz. (Bassoon)
- Euph. (Euphonium)
- Tuba
- Cb. (Cello)
- Timp. (Timpani)

The score is written in 3/4 time and includes various dynamics such as *pp* (pianissimo) and *p* (piano). The music features a variety of rhythmic patterns, including triplets and sustained notes.

senfoni no 9 op:125

6

The musical score for page 6 of Symphony No. 9, Op. 125, features the following instruments and parts:

- Picc.
- Fl.
- Fl.
- Ob.
- Ob.
- Bsn. 1
- Bsn. 2
- Ev. Cl.
- B4 Cl. 1
- B4 Cl. 2
- B4 Cl. 3
- B. Cl.
- A. Sax.
- T. Sax.
- B. Sax.
- Hn. 1
- Hn. 2
- Cnt.
- B4 Tpt.
- Ftghn.
- Tbn. 1
- Tbn. 2
- B. Tbn.
- Biz.
- Euph.
- Tuba
- Cb.
- Timp.

The score is written in 3/4 time with a key signature of one sharp (F#). It includes various musical notations such as notes, rests, and dynamic markings like *f* and *ff*. The percussion parts include a bass drum, snare drum, cymbals, and tom-toms.

senfoni no 9 op:125

Vivace

45 Picc.

45 Fl.

45 Fl.

45 Ob.

45 Ob.

45 Bsn. 1

45 Bsn. 2

45 Bx Cl.

45 B4 Cl. 1

45 B4 Cl. 2

45 B4 Cl. 3

45 B. Cl.

45 A. Sax.

45 T. Sax.

45 B. Sax.

45 Hn. 1

45 Hn. 2

45 Cnt.

45 B4 Tpt.

45 Flghtn.

45 Trn. 1

45 Trn. 2

45 B. Trn.

45 Bar.

45 Euph.

45 Tuba

45 Cb.

45 Timp.

senfoni no 9 op:125

8

55
Picc.
Fl.
Fl.
Ob.
Ob.
Bsn. 1
Bsn. 2
E♭ Cl.
B♭ Cl. 1
B♭ Cl. 2
B♭ Cl. 3
B. Cl.
A. Sax.
T. Sax.
B. Sax.
55
Hn. 1
Hn. 2
Cnt.
B♭ Tpt.
Fgtn.
Tbn. 1
Tbn. 2
B. Tbn.
Baz.
Euph.
Tuba
Cb.
55
Timp.

senfoni no 9 op:125

80
Picc. *f*
Fl. *f*
Fl. *f*
Ob. *f*
Ob. *f*
Bsn. 1 *f*
Bsn. 2 *f*
B♭ Cl. *f*
B♭ Cl. 1 *f*
B♭ Cl. 2 *f*
B♭ Cl. 3 *f*
B. Cl. *f*
A. Sax. *f*
T. Sax. *f*
B. Sax. *f*
Hn. 1 *f*
Hn. 2 *f*
Cnt. *f*
B♭ Tpt. *f*
Fighn. *f*
Tbn. 1
Tbn. 2
B. Tbn.
Baz. *f*
Euph. *f*
Tuba *f*
Cb. *f*
Timp. *f*

senfoni no 9 op:125

12

80 Picc. *f* *ff*

Fl. *f* *ff*

Fl. *f* *ff*

Ob. *f* *ff*

Ob. *f* *ff*

Bsn. 1 *f* *ff*

Bsn. 2 *f* *ff*

Ev. Cl. *f* *ff*

B4 Cl. 1 *f* *ff*

B4 Cl. 2 *f* *ff*

B4 Cl. 3 *f* *ff*

B. Cl. *f* *ff*

A. Sax. *f* *ff*

T. Sax. *f* *ff*

B. Sax. *f* *ff*

Hn. 1 *f* *ff*

Hn. 2 *f* *ff*

Cont. *f* *ff*

B4 Tpt. *f* *ff*

Flghn. *f* *ff*

Tbn. 1

Tbn. 2

B. Tbn.

Baz. *f* *ff*

Euph. *f* *ff* *p*

Tuba *f* *ff* *p*

Cb. *f* *ff* *p*

80 Timp. *f* *ff* *p*

senfoni no 9 op:125

93

Picc.

Fl.

Fl.

Ob.

Ob.

Bsn. 1

Bsn. 2

Ev. Cl.

B4 Cl. 1

B4 Cl. 2

B4 Cl. 3

B. Cl.

A. Sax.

T. Sax.

B. Sax.

Hn. 1

Hn. 2

Cor.

B♭ Tpt.

Fighn.

Tbn. 1

Tbn. 2

B. Tbn.

Baz.

Euph.

Tuba

Cb.

Timp.

senfoni no 9 op:125

14

The image shows a page of a musical score for Symphony No. 9, Op. 125, page 14. The score is for a full orchestra and includes parts for Piccolo, Flutes, Oboes, Bassoons, Clarinets, Saxophones, Horns, Trumpets, Trombones, Euphonium, Tuba, Cymbals, and Timpani. The score is mostly blank with some notes in the lower brass and percussion parts. The key signature is three sharps (F#, C#, G#) and the time signature is 4/4. The score is written in a standard musical notation with a common staff for each instrument. The page number 14 is at the top left, and the title 'senfoni no 9 op:125' is at the top center. The page number 94 is at the top right.

senfoni no 9 op:125

16

Picc. ²¹⁹

Fl. ²¹⁹

Fl. ²¹⁹

Ob. ²¹⁹

Ob. ²¹⁹

Bsn. 1 ²¹⁹

Bsn. 2 ²¹⁹

Ev. Cl. ²¹⁹

B♭ Cl. 1 ²¹⁹

B♭ Cl. 2 ²¹⁹

B♭ Cl. 3 ²¹⁹

B. Cl. ²¹⁹

A. Sax. ²¹⁹

T. Sax. ²¹⁹

B. Sax. ²¹⁹

Hn. 1 ²¹⁹

Hn. 2 ²¹⁹

Cnt. ²¹⁹

B♭ Tpt. ²¹⁹

Ftghtn. ²¹⁹

Tbn. 1 ²¹⁹

Tbn. 2 ²¹⁹

B. Tbn. ²¹⁹

Bar. ²¹⁹

Euph. ²¹⁹

Tuba ²¹⁹

Cb. ²¹⁹

Timp. ²¹⁹

senfoni no 9 op:125

214
Picc.
Fl.
Fl.
Ob.
Ob.
Bsn. 1
Bsn. 2
E♭ Cl.
B♭ Cl. 1
B♭ Cl. 2
B♭ Cl. 3
B. Cl.
A. Sax.
T. Sax.
B. Sax.
Hrn. 1
Hrn. 2
Cnt.
B♭ Tpt.
Fighn.
Tbn. 1
Tbn. 2
B. Tbn.
Baz.
Euph.
Tuba
Cb.
Timp.
215
216
217
218
219
220
221
222
223
224
225
226
227
228
229
230
231
232
233
234
235
236
237
238
239
240
241
242
243
244
245
246
247
248
249
250
251
252
253
254
255
256
257
258
259
260
261
262
263
264
265
266
267
268
269
270
271
272
273
274
275
276
277
278
279
280
281
282
283
284
285
286
287
288
289
290
291
292
293
294
295
296
297
298
299
300
301
302
303
304
305
306
307
308
309
310
311
312
313
314
315
316
317
318
319
320
321
322
323
324
325
326
327
328
329
330
331
332
333
334
335
336
337
338
339
340
341
342
343
344
345
346
347
348
349
350
351
352
353
354
355
356
357
358
359
360
361
362
363
364
365
366
367
368
369
370
371
372
373
374
375
376
377
378
379
380
381
382
383
384
385
386
387
388
389
390
391
392
393
394
395
396
397
398
399
400
401
402
403
404
405
406
407
408
409
410
411
412
413
414
415
416
417
418
419
420
421
422
423
424
425
426
427
428
429
430
431
432
433
434
435
436
437
438
439
440
441
442
443
444
445
446
447
448
449
450
451
452
453
454
455
456
457
458
459
460
461
462
463
464
465
466
467
468
469
470
471
472
473
474
475
476
477
478
479
480
481
482
483
484
485
486
487
488
489
490
491
492
493
494
495
496
497
498
499
500
501
502
503
504
505
506
507
508
509
510
511
512
513
514
515
516
517
518
519
520
521
522
523
524
525
526
527
528
529
530
531
532
533
534
535
536
537
538
539
540
541
542
543
544
545
546
547
548
549
550
551
552
553
554
555
556
557
558
559
560
561
562
563
564
565
566
567
568
569
570
571
572
573
574
575
576
577
578
579
580
581
582
583
584
585
586
587
588
589
590
591
592
593
594
595
596
597
598
599
600
601
602
603
604
605
606
607
608
609
610
611
612
613
614
615
616
617
618
619
620
621
622
623
624
625
626
627
628
629
630
631
632
633
634
635
636
637
638
639
640
641
642
643
644
645
646
647
648
649
650
651
652
653
654
655
656
657
658
659
660
661
662
663
664
665
666
667
668
669
670
671
672
673
674
675
676
677
678
679
680
681
682
683
684
685
686
687
688
689
690
691
692
693
694
695
696
697
698
699
700
701
702
703
704
705
706
707
708
709
710
711
712
713
714
715
716
717
718
719
720
721
722
723
724
725
726
727
728
729
730
731
732
733
734
735
736
737
738
739
740
741
742
743
744
745
746
747
748
749
750
751
752
753
754
755
756
757
758
759
760
761
762
763
764
765
766
767
768
769
770
771
772
773
774
775
776
777
778
779
780
781
782
783
784
785
786
787
788
789
790
791
792
793
794
795
796
797
798
799
800
801
802
803
804
805
806
807
808
809
810
811
812
813
814
815
816
817
818
819
820
821
822
823
824
825
826
827
828
829
830
831
832
833
834
835
836
837
838
839
840
841
842
843
844
845
846
847
848
849
850
851
852
853
854
855
856
857
858
859
860
861
862
863
864
865
866
867
868
869
870
871
872
873
874
875
876
877
878
879
880
881
882
883
884
885
886
887
888
889
890
891
892
893
894
895
896
897
898
899
900
901
902
903
904
905
906
907
908
909
910
911
912
913
914
915
916
917
918
919
920
921
922
923
924
925
926
927
928
929
930
931
932
933
934
935
936
937
938
939
940
941
942
943
944
945
946
947
948
949
950
951
952
953
954
955
956
957
958
959
960
961
962
963
964
965
966
967
968
969
970
971
972
973
974
975
976
977
978
979
980
981
982
983
984
985
986
987
988
989
990
991
992
993
994
995
996
997
998
999
1000

senfoni no 9 op:125

18

154
Picc.
Fl.
Fl.
Ob.
Ob.
Bsn. 1
Bsn. 2
E♭ Cl.
B♭ Cl. 1
B♭ Cl. 2
B♭ Cl. 3
B. Cl.
A. Sax.
T. Sax.
B. Sax.
Hrn. 1
Hrn. 2
Ctn.
B♭ Tpt.
Fighn.
Tbn. 1
Tbn. 2
B. Tbn.
Baz.
Euph.
Tuba
Cb.
Timp.
155

senfoni no 9 op:125

This page contains the musical score for the 19th measure of the 9th Symphony, Op. 125. The score is arranged in a standard orchestral format with the following parts and staves from top to bottom:

- Picc. (Piccolo)
- Fl. (Flute)
- Fl. (Flute)
- Ob. (Oboe)
- Ob. (Oboe)
- Bsn. 1 (Bassoon 1)
- Bsn. 2 (Bassoon 2)
- Es. Cl. (E-flat Clarinet)
- B4 Cl. 1 (B-flat Clarinet 1)
- B4 Cl. 2 (B-flat Clarinet 2)
- B4 Cl. 3 (B-flat Clarinet 3)
- B. Cl. (Bass Clarinet)
- A. Sax. (Alto Saxophone)
- T. Sax. (Tenor Saxophone)
- B. Sax. (Baritone Saxophone)
- Hn. 1 (Horn 1)
- Hn. 2 (Horn 2)
- Cnt. (Trumpet)
- B4 Tpt. (B-flat Trumpet)
- Flghn. (Flagellone)
- Tbn. 1 (Trombone 1)
- Tbn. 2 (Trombone 2)
- B. Tbn. (Baritone Trombone)
- Baz. (Bassoon)
- Euph. (Euphonium)
- Tuba
- Cb. (Cymbal)
- Timp. (Tympani)

The score is written in a key signature of three sharps (F#, C#, G#) and a common time signature (C). The music features various melodic lines, including a prominent one in the B-flat Clarinet 1 part, and rests for many other instruments in this specific measure.

senfoni no 9 op:125

20

252
Picc. - - - - -
Fl. - - - - -
Fl. - - - - -
Ob. - - - - -
Ob. - - - - -
Bsn. 1 - - - - -
Bsn. 2 - - - - -
Ev. Cl. - - - - -
B4 Cl. 1 - - - - -
B4 Cl. 2 - - - - -
B4 Cl. 3 - - - - -
B. Cl. - - - - -
A. Sax. - - - - -
T. Sax. - - - - -
B. Sax. - - - - -
Hrn. 1 - - - - -
Hrn. 2 - - - - -
Cnt. - - - - -
B4 Tpt. - - - - -
Flghn. - - - - -
Tbn. 1 - - - - -
Tbn. 2 - - - - -
B. Tbn. - - - - -
Bar. - - - - -
Euph. - - - - -
Tuba - - - - -
Cb. - - - - -
Timp. - - - - -

senfoni no 9 op:125

21

150
Picc. *f*

Fl. *f*

Fl. *f*

Ob. *f*

Ob. *f*

Bsn. 1 *f*

Bsn. 2 *f*

Ev. Cl. *f*

B4 Cl. 1 *f*

B4 Cl. 2 *f*

B4 Cl. 3 *f*

B. Cl. *f*

A. Sax. *f*

T. Sax. *f*

B. Sax. *f*

Hn. 1 *f*

Hn. 2 *f*

Cnt. *f*

B4 Tpt. *f*

Flgtn. *f*

Tbn. 1 *f*

Tbn. 2 *f*

B. Tbn. *f*

Baz. *f*

Euph. *f*

Tuba *f*

Cb. *f*

Timp. *f*

senfoni no 9 op:125

22

154

Picc. *sf*

Fl. *sf*

Fl. *sf*

Ob. *sf*

Ob. *sf*

Bsn. 1 *sf*

Bsn. 2 *sf*

Es Cl. *sf*

B♭ Cl. 1 *sf*

B♭ Cl. 2 *sf*

B♭ Cl. 3 *sf*

B. Cl. *sf*

A. Sax. *sf*

T. Sax. *sf*

B. Sax. *sf*

Hn. 1 *sf*

Hn. 2 *sf*

Cor. *sf*

B♭ Tpt. *sf*

Flgtn. *sf*

Tbn. 1 *sf*

Tbn. 2 *sf*

B. Tbn. *sf*

Baz. *sf*

Euph. *sf*

Tuba *sf*

Cb. *sf*

Timp. *sf*

senfoni no 9 op:125

23

174

Picc.

Fl.

Fl.

Ob.

Ob.

Bsn. 1

Bsn. 2

Es. Cl.

B♭ Cl. 1

B♭ Cl. 2

B♭ Cl. 3

B. Cl.

A. Sax.

T. Sax.

B. Sax.

Hn. 1

Hn. 2

Cor.

B♭ Trpt.

Flgtn.

Tbn. 1

Tbn. 2

B. Tbn.

Baz.

Euph.

Tuba

Cb.

Timp.

senfoni no 9 op:125

24

The image displays a page of a musical score for Symphony No. 9, Op. 125, page 24. The score is written for a full orchestra and includes the following instruments and parts:

- Picc.
- Fl.
- Fl.
- Ob.
- Ob.
- Bsn. 1
- Bsn. 2
- Ev. Cl.
- B4 Cl. 1
- B4 Cl. 2
- B4 Cl. 3
- B. Cl.
- A. Sax.
- T. Sax.
- B. Sax.
- Hn. 1
- Hn. 2
- Cor.
- B4 Tpt.
- Flgtn.
- Tbn. 1
- Tbn. 2
- B. Tbn.
- Baz.
- Euph.
- Tuba
- Cb.
- Timp.

The score is in a key signature of three sharps (F#, C#, G#) and a 4/4 time signature. It features a variety of musical notations, including melodic lines, harmonic textures, and rhythmic patterns. The page number '24' is located at the top left, and the title 'senfoni no 9 op:125' is centered at the top. The page number '104' is in the top right corner.

senfoni no 9 op:125

252

Picc.

Fl.

Fl.

Ob.

Ob.

Bsn. 1

Bsn. 2

Es. Cl.

B♭ Cl. 1

B♭ Cl. 2

B♭ Cl. 3

B. Cl.

A. Sax.

T. Sax.

B. Sax.

Hn. 1

Hn. 2

Cor.

B♭ Tpt.

Flgtn.

Tbn. 1

Tbn. 2

B. Tbn.

Baz.

Euph.

Tuba

Cb.

Timp.

senfoni no 9 op:125

26

200

Picc.

Fl.

Fl.

Ob.

Ob.

Bsn. 1

Bsn. 2

Es. Cl.

B♭ Cl. 1

B♭ Cl. 2

B♭ Cl. 3

B. Cl.

A. Sax.

T. Sax.

B. Sax.

Hn. 1

Hn. 2

Ctr.

B♭ Tpt.

Flghn.

Tbn. 1

Tbn. 2

B. Tbn.

Bar.

Euph.

Tuba

Cb.

200

Timp.